

Minden alábbirt tárgyak szilárdul elcsomagolva szétküldetnek. Traugott (I. osztály.) Minden legkisebb com-missio leggyorsabban kivitetik.

Műszaki-gyakorlati találmányok.

Traugott légzáró ajtók, ablakok szá-mára télen, egy házban sem kellene hiányozniok. Az ajtók és ablakok ha-szádekaiba tétetik, miáltal sem szél, sem hideg be nem hatolhat, 1 rőf csak 4 kr.

Traugott csodagummija a közönséges radirgumi alakjában, minden rozsdafoltott vagy piszkot minden tárgyból kivessz, így például egy régi krajcár megdörzsölve újra lesz, 1 db. 20 kr. és egy évre elegendő.

Traugott electricus ostrom-világa: az különösen az 1871-ki hadjárat alatt éjjeli kemszemlék alkalmával használatott. E világ oly fényes mint a nap és minden szobában megmutathatik. 12 db. 60 kr., 6 db. 30 kr.

Traugott husvagó-gépe. Az 5 perc alatt legnagyobb tömeg húst apróra vágja, kolbásztöltésre stb. Legna-gyobbyszerű találmány 1 db. 6 ft. 50 kr.

Traugott dugaszbu-gépe legbiz-tosabb mód a dugasz sértetlen elvá-rolására, ára 1 db. 90 kr.

Traugott tojás-vizsgálója gazdasz-szanyok számára. Az újonnan felta-lált tojás-vizsgáló minden körben nagy figyelmet keltett. Ha a tojást a vizs-gálóra teszik, a belsőt oly tisztán látni, mintha nyitva volna, úgy hogy a rom-lott tojást első pillanatra megismer-ni és így ezen irányban családias nem le-hetséges; és milyen kellemes szakdes vagy szakácsnőre, ha a tojást azonnal felverni és felhasználni tudja, a nél-kül, hogy orrát bele kellene dugni. E műszer hasznát vásárlásoknál is min-den gazdaszany be fogja látni, és azért nem késend azt a többi házi eszköz mellé beszerezni 1 db. 60 kr.

Traugott tintapora. Gyakorlati ta-lálmány. Végre sikerült egy tintaport feltalálni, mely mindenkit kielégít; minden eddigigéjű jószág- mind olcsó-ságra nézve felülmúl. Egy rész víz hozzá adása által a legjobb fekete tintát állíthatni, mely azonnal használható, 1 csomag egy pint tintára elegendő, csak 20 kr.

Traugott mitrailleuse-fűszere, igen csinos 8 kr.

Traugott Elf-fogasztaja valameny-ni még oly dicséret szer közlő a legjobb és legbiztosabb fogtisztítószér. E ké-sztmény, Traugott Elf-pasztája azon tulajdonságokkal bír, hogy a fogakat a caries-től vagy más káli- és borjú-képződéstől, az ugynevezett fogkötőtől, megszabadítja, úgy hogy azokon át-nyomul, s a szájüreg és minden szilárd kér-gényt levaszál a nélkül, hogy a fogak fényét vagy glanzját vagy az egészesen csontokat legkevésbé is megtámadja. A Resino-Gumatta továbbá a foghúsa elszívást és az illó olajok hűstőlég hatnak a szájüreg egész szövetére, mely a tisztítás ál-tal a késő korig egészséges és normal marad. Végül a folyadék ozonszerűleg hat a fogakra, úgy hogy azok fehérek veszély nélkül, 1 üveg 1 forint 20 kr.

Traugott dugaszoló-gépeit. Hogy 1000 palackot 30 perc alatt dugaszol-ni lehessen, elégéges az amerikai dugaszoló-gép 1 db. 60 kr.

20 frtos megrendelésnél egy pompásan kiállított albumot kapni, bőségre 200 képre, melynek valódi értéke 6 ftra rug; 40 forintnál egy casette-t 6 képre való étszerrel; 60 forintnál egy casette-t 6 képre való étszerrel; egy oly kedvezményt csak oly nagyszérű telepet nyujthat.

Egyes egyedül kapható az általános ismert áruháznál: TRAUGOTT FEITEL Bécsben, Kärntnering 2.

LECHNER JÓZSEF mü-óras Pesten, váczzi-utcza 5. sz. alatt,

ezennel tudatja tisztelt revőivel s a nagyérdemű közönséggel, hogy 6 legújabbban Paris-ból nagyszérű választékban kapott: marvány, valódi bron-z és horgony-all-vány órákkal, — továbbá utazási- és ebrenztó-órákkal látta el pesti raktárát. Ugyanott díszválasztékban mindenkor készletben találhatók kipi-róbté arany órák hölgyek s urak számára — lénczerek együtt vagy a nélkül, melyek kü-lönösen karácsonyi- s újévi ajándéknál igen alkalmasak. 1208 (3-8)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1871. (egyetem-utcza 4-dik szám alatt).

Kovácsolt, hatóságilag megvizsgált tized-mérlegek,

négyszögletiek (8 évi jótállás mellett),
Hordeő: 1 2 3 5 10 15 20 25 30 40 50 mázsa.
Ára: 18 21 25 35 45 55 70 80 90 100 110 forint.
Súlygyen-mérlegek (5 évi jótállás mellett),
Hordeő: 1 2 4 10 20 30 40 50 60 70 80 font.
Ára: 5 6 7.50 12 15 18 20 22 25 27.50 30 forint.
Barom-mérlegek vas-korlással és súlyokkal (10 évi jótállás mellett),
Hordeő: 15 20 25 30 40 50 mázsa.
Ára: 150 170 200 230 300 350 forint.
Hid-mérlegek (10 évi jótállás mellett),
Hordeő: 50 60 70 80 100 120 150 200 300 500 mázsa.
Ára: 350 400 450 500 550 600 650 750 900 1200 forint.
Továbbá minden más mérleg és súlyok. Megrendelések, a pénzüsszeg beküldése vagy utánvét mellett azonnal fogantositatnak. 1202 (4-50)

Bugányi L. és társa, mérleg- és súly-gyárosok Bécsben.
Raktár: Stadt, Singerstrasse 10-dik szám.
Gyár: Margarethen, Griesgasse 26-dik szám Bécsben.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

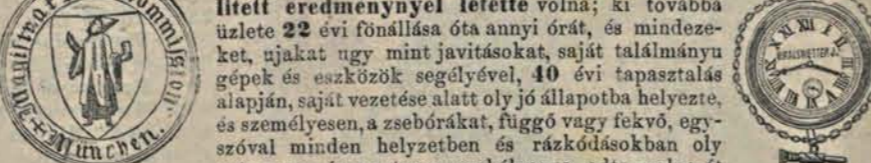
1000 frt fogadásul!

hogy az egész birodalomban és sok más országban senki sincs, ki miként

Brauswetter Janos

chronometer- és múóras SZEGEDEEN szülővárosában

12 éven át külföldön és a francia Sveicz legjobb órágyáraiban az óráművészet minden titkait magáévá tette, a hozzávaló gépeket beszerzte, és azután Münchenben az elméleti és gyakorlati vizs-gálatot addig meg senki által meg nem köze-lített eredménnyel letette volna; ki továbbá üzlete 22 évi főnállása óta annyi órát, és mindezt, ajákat úgy mint javításokat, saját találmány gépek és eszközök segítségével, 40 évi tapasztalás alapján, saját vezetés alatt oly jó állapotba helyezte, és személyesen, a szabókat, függő vagy fekvő, egy-szével minden helyzetben és raktárakban oly arányosan és pontosan szabályozva adta volna át

1143 (11-0)

Azonfölül tölem minden óra vevője egy 10 évi, és minden javítás megrendelője 5 évi írásbeli jótállásról szóló iratot kap, használati utatással együtt.

Hogy a mondottak folytán óráim minden tekintetben a legjelesebbek, legpontosab-bak és legújtanosabbak, az magától értetik.

Igen gyakran ismétlődött utárendelések és dicsőrevelések es. k. katonai és polgári agyénektől, valamint óráskótlól, még fővárosokból is, bizonyítványok, bizonyítékok tömnyen jelen száma, mik a mondottak igazságát megerősítik, nálam megtekinthetők. Segédék nagy száma, kik nálam dolgoztak és tanultak, ez szintén bizonyíthatják.

Arany- és ezüst órák, láncok, a m. kir. ellenőri hivatal által megvizsgáltatvák, és minden nemben dris és legdiszesb választékban kaphatók.

Férfi órák. Frt.
Ezüst henger-óra 4 rubinnal 10-12
" arany szegélyvel 13-14
" ugrólappal 15-17
" dupla tokkal 14-17
" kristályüveggel 14-17
" horgony-óra 15 rubinnal 16, 18-20
" horgony-óra dupla tokkal 18, 20-24
" angol horgony-óra kristály-üveggel 18, 20-24
" ugyanazok dupla tokkal 23-28
" tábori horgony-óra dupla tokkal 22-28
" valódi horgony remontoir fil-nél felhuzható kristály-üveggel 30-35
" ugyanaz dupla tokkal 35-40
" Arany horgony-óra 3. sz. 15 rubinnal 26, 38, 46-60
" horgony-óra dupla tokkal 55, 58, 60
" arany fedéllel 60, 65, 70-100
" horgony-óra kristály-üveggel 44-70
" dupla tokkal 65-100
" valódi horgony remontoir 65-100
" ugyanaz dupla tokkal 100-200

Ezüst óráláncok 3-8 ftig, hosszuk 6-15 ftig, 3-mas számu aranyláncok rövid 18-70 ftig, hosszu 35-100 ftig. Minden áru gyűrűk és egyéb ékszerék, úgy talmai-arany, bron-z és acél-láncok is. Tárgyak, melyek nem tetészenek, kicserélhetnek. Órák, arany a ezüst a legmagasb áríg cserébe elfogadhatnak. Vidéki megren-delések a pénzüsszeg előleges beküldése vagy utánvét mellett pontosan teljesítetnek

53-ik szám. Tizennyolczadik évfolyam.

Pest, december 31-én 1871.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt. Csapan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csapan Politikal Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábozott petit sor, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többesőri igtatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelk Alajos, Wollzeile Nr. 22 és Haasenstejn és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 krajczár.

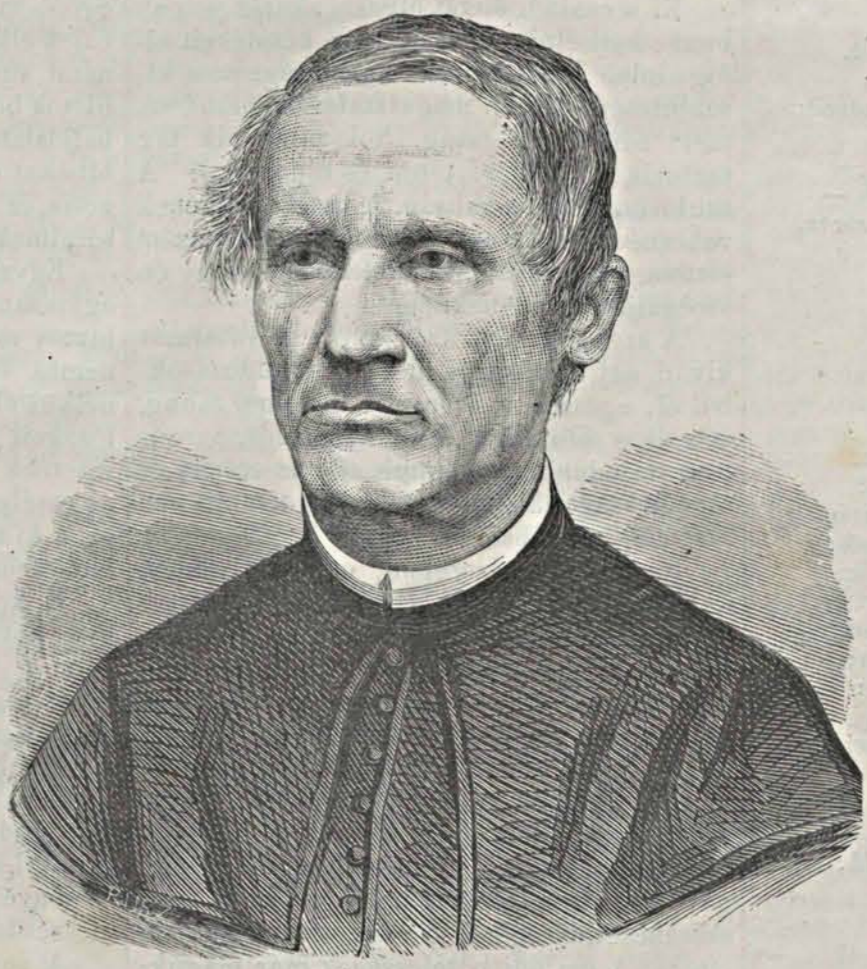
Hoványi Ferencz.

(1816-1871.)

A magyar katolikus egyház és iroda-lom egyik legjelesebb férfiát veszttete el közelebből Hoványi Ferencz nagyváradi kanonokban, ki a folyó hó 11-ken, 55 éves korában, s így még férfikora delén végezte be a munkásságnak és jótékonyágnak szentelt életét. Neve, melyet az akadémia 1858-ban fizött tisztelet tagjai koszorujába, széles körben volt ismeretes és tisztelt. S korán bekövetkezett halála érzékeny vesz-tesség különösen azon egyháznak, melynek egyik legvittebb harczosa vala.

Hoványi 1816. ápril 2-kán született Körös-Tarján hely-ségben, egy mértföldnyire Nagyváradtól; a apja malom-mester volt, s a gyermek bölcső-álmaiba a bérezi folyam zugása vegyült s ábrándos, sőt rajongásra hajló lelkile-tének korán táplálékot adott. Anyja Turi Jozéfa, Erdély régi nemesi családai egyikéből származott, ki ősi nemes büsz-keségét egyszerű állásában sem veszttete el s átíltette gyermeke nagyratörő lelkile-tébe. Így nevedett a fiu, nyolcz éves koráig a falusi malomházban, hamar elárul-ván ritka szellemi tehetségeit. 1824-ben Nagyváradra vitték iskolába, hol a gymnasium négy alsó osztályát, — majd 1829-ben Temesvárra, hol — a né-met nyelvet is elsajátítván — a más két osztályt végezte. A bölcsészeti tanfolyamra ismét Váradra tért vissza, s 16 éves korában, azt is végezvén, belső hivatását követeve papi pá-lyára lépett. Lajcsák püspök (ki többi közt a vegyes házasa-gi ügyben ultramontán ma-gartartásával az 1840-diki or-szágyűlésen is nevezetes tár-gyalásokat idézett elő) fölimervén az ifju nagy tehetségeit s magas hivatását, őt a bécsi Pazmáneumba küldötte. Mint papnö-vendék, már a szépművészetek s bölcsészeti tudor koszoruját nyerte, a mellett hittani szigorlatait is kitünő sikerrel tevén le, 1836-

ban egyházmegyéjébe Nagy-Váradra tért vissza, s mindjárt papnöveldei tanulmányi felügyelővé s székesegyházi hitszónokká neveztetett ki. Fiatalabb levén, mintsem föl-szentelhetessék, még két év mulva, 1838-ban is csak egy félév elengedésével nyerte meg a fölszentelést, s ugyanakkor a hittu-dományoknak is tudorává avatattott. Püs-pökét mint titkár kísérte az 1839-40-diki pozsonyi országgyűlésre, hol a vallás-ügy s jelenen a vegyes házassági kérdés vitatta-tott. A következő püspök, b. Bémer László szük körében, hanem a bölcsészeti és tör-ténelmi tudományokra is kiterjedt, s nagy aesthetikai jártassággal és szép izléssel pá-rostult, tiszteletet és nagy befolyást biz-tosított neki. Azonban csak rövid ideig maradt Nagy-Váradon, s már 1844-ben Szi-lágy-Somlyóra tététt át plebánosnak és iskola-igazgatónak s krasznakerületi espe-resnek, hol 1847-ig működött. Innen írta a Religióban „a lelkipásztorok terhei és vi-gasztalásai“ című leveleit, melyek őt — mint írók és papot — egyaránt a legje-lesebbek egyikeül tüntették föl. Sokat tett itt az iskolák föl-virágoztatására is, s megkez-dette hosszú sorát azon tetemes anyagi áldozatoknak is, melye-ket életében s végrendeletében a nevelés és a jótékonyág ol-táiraai hordott.

HOVÁNYI FERENCZ.

mellett is mint titoknok működött 1843-ig, mikor várad-velencei plebánossá s egyszers-mind alesperessé neveztetett ki. Ritka szó-noki tehetsége s ékesszólása keresetteké tette templomi szónoklatait, nagy tudomá-nyossága pedig, mely nem maradt a hittan

vallásos szemeken kívül, kivált az olasz művészet remek alkotásainak valóban mű-értő leírásaival vannak át meg átszöve. Fő-munkája azonban, mely a katolikus egy-házi irodalomban már azelőtt is megalapi-tott nevét magasra s csaknem Pázmán, a

valószínűleg a legjelesebbek egyikeül tüntették föl. Sokat tett itt az iskolák föl-virágoztatására is, s megkez-dette hosszú sorát azon tetemes anyagi áldozatoknak is, melye-ket életében s végrendeletében a nevelés és a jótékonyág ol-táiraai hordott.

nagy hitvitázó mellé emelte: „A fensőbb katolicizmus elemei“ (három kötet) és „Ujabb levelek a fensőbb katolicizmusról“, mely a legnevezetesebb vallás-polemiai munkák közé tartozik az új irodalomban. Roppant olvasottság, mély tudomány, erőteljes irány, szónoki hév, olykor gúnyos s mindenütt a meggyőződés melege enyhíti benne az ultramontan szellemet, mely éles fegyverei egész kiméletlenségével küzd nemcsak a protestantizmus, hanem általában a szabadelvűség ellen. Kár, hogy e nagy vitairatok, melyet a katolikus sajtó — a maga szempontjából — nagy dicsőretekkel halmozott el, az ellentábor mintegy agyon hallgatta; a mi csak nálunk, hol tulajdonképi egyházi tudományos irodalom nincs, történhetett meg. Mióta Pázmán ellen a protest. hittudósok anyai erővel, meggyőződéssel és tudományos készllettel harcoltak, — méltóbb ellenfél, kivel a harcot ismét föl lehetett volna venni, nem volt Hoványinál.

Nem kevesebbet tett Hoványai a jótékonyk terén, mint az irodalomban; természetesen itt is — mint egész szellemi irányja hozta magával — kizárólag a katolikus érdekek ápolására. Életében tett számos és tekintélyes alapítványait és adományait megkoronázta végrendelete, melyben 100 ezer forintnál többet szentelt kath. egyházi és iskolai célokra.

A nagy ész és nemes szív ritka egyesülése volt benne; s habár egy különleges célnak szentelte is összes munkásságát s szellemi és anyagi tehetségeit, az elismerést és tisztelgetést irányának ellenesei sem vonhatják meg tőle.

0-év estéjén.

Tölts bort, setétet, mint a rémes éj; Aldozunk a halál sir-szellemeinek, Nekem ma csak bús dolgokat beszélj! És zengjen ajkaidon gúnyos sir-ének. Kiket több ezredév önálma nyom — Sirasd el a dicső hősök halálát; Egész világ egy roppant sírhalm — Az éveket, melyek jönnek, ne számláld. Fölből jövének, a föld alá megyünk; Ez hegyre száll, az mély barlangba téved; Csak egy napos virágzás életünk: Busúljunk, — bura is kövés élet! — Folyjon sírodra ó-évi könyem árja — Sok drága szív van e nagy sírba zárva.

Uj-évre.

1.

Kedves vendégem, új év! Üdvözöllek, Virágot, csókot szórva homlokodra; Oh lépsz-e hű viszhangja énekemnek, Melyben feléd repül lellem rajongva? Oh légy dicsőbb mint minden földi szépség, Szébb mint a szépségnél is szébb dicsőség, Szemedből egy aranykor képe fénylik, Melyben lépjén testvéri frigyre föld s ég. Csókolj meg ily tünderfényben hazamat, — Csókolj től terhebe esnék völgye, halma; Csókolj meg sorra a gyengéd árakat: Csókolj milliő kellem fakadna. Míg széppé fest az ábránd s képzelet: Dicső valóvá ész, oró tohet.

2.

Mult és jelenből él a nagy jövő, hidd, Hatvan század kincsén túl a jelen, Ez e kincsét jövőbe átvívó hid — Hid a jelen, jövőbe lépsz ezen. Jelen s mult lesz jövőd is nemsokára; Ha multad elveszett: van még jövőd; A nap leszáll, ismét ragyog sugára, S a vész leesillapul, mely ildözött. — Ébredj! ki eljárszád hián idölet. — Feljázd tán nyílalt rád a halál! Használd, mi a multból még visszajöhet; Hibáztál? a hibán okulhatál. — Keresd meg a jövőn, mit multad elvett, Különbön veszve vagy — kövesd éz elvet.

3. Ma vár, reményl bolond, télen, tunya, Pedig nincs még előkészítve semmi; Vására megy, s nincs pénze, árja, Fát sem nevelt, s gyümölcsét véli szedni; A ház alapját sem vetette meg; Tetőt csinál a csak képzelt falakra; Győzelmet vár a vérszomjas sereg, Bár fölrobbant alatta a tűzakna. Okos remény ritkán csal vagy soha, A mit reménylész, az ég, az év megadja, Ha végeződ, mit a nap rád rova: Hü munka az okos remény alapja. Pórl jár a bolond, ki mert szelet vet, Vihart arat, s örül merő keservet.

Seücs Dániel.

A családi élet.

(Janet Páltól.)

(Vége.)

A család megkivánja, hogy az ember érte életét áldozza, de az áldozatot életének növekedésével fizeti vissza: kényszeríti az embert, hogy önmagáról megfeledkezzék, de azt megengedi, hogy másokban magát találja fel, a személyes boldogságot az önfeláldozás boldogságával fizeti vissza.

Ezek a családi élet jótéteményei, de nehézségekkel és veszélyekkel járnak. E nehézségeket három okra lehet visszavinni: az első a dolgok és a családi állapot természeté, a második a külső vélelten körülmények, a harmadik a jellemek különbsége.

1-ször. A család sokat ad, de feltételeken. A legmegszokottabb s mindennapiabbi tévedés az, hogy sokan a családtól mindent kívánják, de semmit sem adnak vissza; az unalomban szórakozást és nyugalmat, betegségekben ápolást, szomorúságban vidulást követelnek, de a lekötelezetlen szabad, fesz-telen könnyű életre sem akarnak lemondani.

A szabad független életnek megvannak a maga gyönyörűi, a családi életnek szintén. Mindkettőt egyszerre élvezni akarni annyit, mint mind a kettőtől elvni.

Ki a családi életet élvezni akarja, annak benne kell élnie, maradnia s kötelekeit elfogadnia. A családi élet szolgálása: nem ki-bebbitésére, sőt ép magasztalására mondom, mert nemes szolgálás, hol mindenik tag tartozik a többiért tenni és áldozni. — A szülői hatalom is rabság. A család jellegének vehetné e szép, szent mondatot: „Nem azért jöttem, hogy szolgáljanak, hanem hogy én szolgáljak mindenknek.“

A szerelem nem üzérkedik: ha jutalmat kíván, azt nem kapja meg; önfeláldozásokból él, egészen a szeretett tárgyon csüng, érte él, s miután ez érzés kölcsönös, annyit nyer mindenik, a mennyt ad: az erényt és önméltóságot kivéve a szerelem semmit sem tart meg magának.

Ime ilyen a szerelem, vagyis ilyennek kellene lennie: mert az emberi természet szomorú állapotában folytonosan kényszerítve vagyunk, hogy az eszményiből a valóságba, az elvek hajthatatlanságából az alkalmazásra szálljunk alá.

2-szor. A család bizonyos számú, különböző természetű külső föltételek nélkül nem élhet meg; ezek a föltételek: a vagyoni állás és születés. Ezek igen nagy fontosságúak birnak a család boldogságára vagy szerencsétlenségére, jó vagy rossz magviseletére. A családi kötelességek már magukban is elég szigorúak és nehezek; fölöleges az emberi tapasztalás által helyeseknek ismert életszabályokat megvetni, s ezáltal még jobban összebonyolítani. Egész szívemből helyeslem tehát azt a gyakorlati bölcseséget, mely az ifju szövetségeknél a vagyoni és nevelés ellentéteit észlelesen elháritja, mert ez ellentétek a belső békével

ritkán férnek össze. E családi boldogság szabályait a szülők rendesen bámulatatosan jól értik. Az ifjak ebből keveset csinálnak: legalább hajdan így volt, de most már azt állítják, hogy ez ifjak is épen olyan számítók mint az öregek.

En nem tudom; de miután két bölcsesség van: az, mely a mindennapi dolgok folyamán figyelembe vételéből és a tapasztalásból ered, és az, mely a szív merész lelkesülését, a kötelesség törvényét követi; — a rettenhetetlen lelkieket nem akarnám elkedvetleníteni, mert tudom, hogy meg gondolt s helyes határozattal cselekesznek, ha a figyelemre méltó életszabályokat fölál-dozzák, de hisz — mi ez ahhoz a kimondhatatlan s megbecsülhetetlen előnyhöz képest, hogy szívök szerelmét választják! — De ez két föltétel alatt történhetik: az első, hogy e választás ne könnyelműség vagy aljas szenvedélyből történjék, — második, hogy a fölmerülő nehézségeket épen olyan bátorsággal túrják, mint a milyennel szembe mentek vele.

A harmadik szirt, melybe a családi élet ütközik, a jellemek különbségéből és tökéletlenségéből származik. Tagadhatatlan, hogy oly tökéletes szövetségekkel is találkozunk, hol az egymás kiegészítésére született két lélek, a kedély és érzelmek különös összhangzata következtében, folytonos békében él. De vannak, fájdalom, olyan zavart és szerencsétlen szövetségek is, hol az ellentétes jellemek oly szomorú rombolást s szétszaggatást vonnak maguk után, hogy a törvény kénytelen szétbontani, vagy legalább fölfüggeszteni azt a köteleket, melynek örökkévalóságát előbb szentesítették.

De e két végtel között, melynek egyikéről azt szeretném hinni, hogy ritka, van egy másik viszony — a bensőség, bizalom és boldogság különböző fokozatával. A házassági szövetségek legnagyobb része ilyen.

Minden jellemnek megvan kisebb-nagyobb mértékben a maga szőgletessége; igen bajos elkerülni, hogy a folytonos együttléte némi surlódásokat ne idézzon elő, mely az illetők bölcsesége szerint elenyészhetik, vagy bajjólatsu felleggé nőheti ki magát. Ha a hibákat egymásnak folytonosan szemökre vetik, ez által elmérgesítik; a tüszurásokból sérelmek, a sérelmekből sebek támadnak.

Egyrészt fogyatkozásait szeliden elnézni, egymásnak megbocsátani, ez az egyedüli biztos mód arra, hogy a házass élet szép, nemes és egészséges érzelmeit keserűség nélkül élvezhessék. Az emberi hibák gyorsulásait eltűnni, az általános felebaráti szeretetnek is kötelessége, de a családban épen az eszélyesség szigorú kötelessége ez; mert az, a ki nem tűr semmit, maga sem számíthat türelemre.

E kölcsönös elnézést az a gondolat te-gye könnyűvé, hogy mindenkinek megvan a maga hibája, s hogy senkinek nincs joga oly tökélyt követelni, melylyel maga nem bír.

Ha bölcseségünkkel ki tudtuk kerülni azokat a szirteket, a melyeken annyit családi élet hajótörést szenvedett, valjon elértük-e ez által azt a zavartalan nyugalmat, mely reményeink folytonos vágya, s melyet természetünk oly hévvel követel?

A sors kérelhetetlensége nélkül számítanánk, ha ezt hinnék.

Vannak néha a családi életben oly rémséges csapások, melyek a képzelődést is megzavarják; vannak a szerencsétlenségnek kiváltságosai; annyira áll az, hogy az általános egyenlőség nem e világból való. Szerencse, hogy az ilyen nagy csapások nem általánosak. — De bármily egyenetlenül

legyen a fájdalom elosztva, mindenik megkapja a maga osztályrészét.

A fájdalom azon nap lépett a családba, midőn a nőnek megmondott: „Fájdalommal szüld a te gyermekedet.“ És attól az első nyugtalanságtól fogva, melyet azoknak a gyenge teremteteknek, kikben újra akarnak élni, testi épségben léte okoz, egész addig az élénkebb és nagyobb nyugtalanságig, melyet a világ veszélyeivel küzdő fiatal léánynak vagy ifunak erkölcsi állapota szerez: a családi élet egy kifogyhatatlan hosszú aggodalom, melyet csak a gyermek szelid mosolya vagy az ifju szerencséje enyhít.

Már most azt kérdezzük, mint hajdan a bölcsészek iskolájában, hogy a fájdalom rossz-e és a stoikus Posidoniuszal azt feleljük, de más értelemben, a fájdalom nem rossz.

Az emberi szenvedélyek következtében a legnagyobb egyetben és összhangban élő család is szétbomolhat.

Midőn az ember a családi életbe belép, szenvedélyeitől nem válik meg; a függetlenségi vágy, élvsóvárgás s több ehhez hasonló érzemények a férjt eltávolíthatják nejtől, a szüléket gyermekeiktől. — Ha a család boldog, boldogságát nem tudja élvezni, sőt azt lehet mondani, hogy nem is érzi; épen úgy van vele, mint az egészséggel vagyunk, melynek teljes becstét csak a betegek képesek megérteni. A család ilyenkor van veszélyben: a férfi dolga után lát, a nő mulatni megy, s a gyermekek a nevelők és cselédek gondjaira vannak hagyatva. Ekkor áll elő a fájdalom, s épen jókor. E jótékony csapások s szerencsés sérülések, e vérsző változatoságok által, az erkölcsi érzés visszazsall a családba, s a családi élet igazi rendeltetése egész szigorú nagyságban ekkor tűnik fel.

Azt mondják, hogy e csapások az ártatlanokat is épen úgy érik, mint a hibásokat. Az a válaszom: ki az, a ki egészen ártatlannak mondhatja magát? — Az igaz, hogy a fájdalom nem épen az érdem vagy hiba mértéke szerint osztanak, épen ez az oka, hogy a bölcsészet és a vallás halhatatlanságot ígér az embernek. De a fájdalomnak mindig van értelme; s ha nem büntetés — akkor intés. Mindenkinek szüksége van a leczkére, valamint a fenyegetésre is. De hallom, hogy azt válaszolják: hol van a béke, melyet kezdetben ígért? hol az öröm, melyet csak a családban találhatni, melyet az egész világ a családban keres, s a melyek helyett imé kibontakozhatatlan zavarokat s marczangoló fájdalomakat találunk?

A családi élet nyugalma azokra, kik élvezni tudják, meg kell vallani, hogy csak fegyverszünet; nyugtalan béke, mely gyakran megszakad s mindig fenyegetve van. Az élet csak ilyen tud nyújtani.

De e mulékony kellemes béke után, mely a természet élénk erejének első fejlődéséből következik, van még egy másik is, nem oly mosolygós az igaz, de azért nem kevésbé becses: az, mely a türelem, önfeláldozás, megnyugvás, a közös küzdés- és reményességéből jő.

Bevégeztem; a családi életet úgy festetem le a milyen, nem tulzottam semmit, s nem tartakam el semmit.

Elszámláltam jótékonyosságait, veszélyeit és megpróbáltatásait; mosolygós s csábító oldalai mellé nem féltem szomorú és rideg oldalait is fölmutatni.

Minden egyszerű dolgot így kellene festeni. Mert nemcsak a szép és csábító az, mi nagygyá teszi, hanem inkább az, mi benne veszélyes és borzasztó.

A szép a képzelődő tehetséget ragadja magával. A borzasztó a bátorságot edzi.

Sámi Lászlóné.

Egy Szilveszter-est.

Karácsonról üdvig a hét a családi boldogságé. A világ kereké megakad erre az egy hétre, a kö-zösen haladó nagy emberiség zajaó áramlató apró, csendes tavacsákra oszlik fel ilyenkor, s minden kis tö középen ott ragyog egy csillag, mely annyival jobb más csillagoknál, mert nemcsak ragyog, de melegít is. A család tűzhelye az a csillag.

A hideg közelétek hozza egymáshoz a sziveket, egymást melegen, hogy meg ne fagyjanak. Mindenki önmagának, kedveseinek él; üzlet zaja elnémul, foglalkozás pihen, még a ki máskor a dicsőség hideg szivárványát kergeti is, beéri azzal a kis fényvel, mit két szerető szem sugara rája vet.

De hát a kinek családja távol van? de hát a kinek családja nincs sehhol?

Az is szívet keres ilyenkor, emberek közé vágyik, ismerőst csinál idegenekből, barátot ismerősből, családot barátokból s azok közt hiteti el magával, hogy a kiket szeret, mind jelen vannak.

Es e képzelet, ha családias volna is, vigasztalóbb, mint az elhagyottság, az egyedüliség gyótró tudata.

A katoná, ha senkije nincs is, soha sine el-hagyva. Ha csak nem rokkant, ha csak nem tehetetlen: mert akkor el van hagyva csakugyan, s nincs más barátja, kire támaszkodhassék, mint a mankó, nincs más otthona, hol megpihenessen, mint az utcaszöveglet. De a mig katoná: egy nagy családnak tagja ó, melyet testvéreké fűz az egyenruha.

Hát a kik egy közös szent eszmeért küzdve, talán ugyan az alatt a zászló alatt, szent csatában együtt nyerték a vérkeresztiséget: hogy ne volnának testvérek?

Évek multán, távol anyától, nőtől, kedvestől, csevegó gyermekétől, mindent pótol egy ilyen hü barát, kinek szívének ágyuk tüze olvasztotta a miénkhez. A visszaemlékezések váltakozó ködfátyolképei, az együtt átélt napok, szenvedések árnyai elvonulnak lelki szemek előtt, s elmondják egymásnak az egyformán jól ismert eseményeket s áhitattal hallják egymástól a saját tetteiket, mintha most hallanák először. Pedig ók vitték vége e tetteket.

Bizony sok van ebben megható; ne irigyeljék a kis mulatságotól, kikből a sors megtagadta, hogy a családi estét édes családjuk körében töltsék.

... Honvédtisztek ülnek együtt Szilveszter estéjén. Előttük az asztal meg van rakva palackok ütegeivel. A szürő és vágó fegyverek le vannak téve pihenni a tányér mellé. A tányér a csata-mező, rajta a legyőzött ellenség földi maradványai. Néha még egy-egy sorsítélet küldenek utána Tokaj habzó töltéséből. Az egyes pozíciók el vannak barrikádozva jól, mozsár és ürlöveg alaku poharakkal.

Régi honvédek ülnek vegyest fiatalokkal. Azok a családok, ezek a család gyermekei, kik feszülő izmokkal hallgatják atyjok viselt dolgait.

... Épen oly hideg volt, mint ma. A fák zuzmára-lombokat erasztettek, a levegőben apró tühegyek lebegtek, belehúrján fagyos éleket az ember arcába és kezébe. Mert keztyünk, az bizony nem volt. Azért mégis akkor tanultunk keztyűben dudálni.

„Hogy a manóba ne! Képzéljétek magatokat egy nyomorult kis várbán, a milyen Lipótvár, mely nagyon erős lehetett valaha, a nyilak korában, de most Simunich ágyutorkaival szemben valóságos vakandurásnak tünt fel.

„Már pedig mi ezt a vakandurást megvédelmezzük, ha égő földtekékel lövet is reánk az osztrák. Ha agyoncsap, a mi könnyen megeshetik, legalább elmondhatjuk, hogy itt maradtunk. Azaz: már akkor nem mi mondhajtuk el, — no de az mindogy.

„Hej keserves egy munka volt pedig! Fázunk, Pedig ugyancsak tüzeltek alánk. Ruha csak imitt-amott fityegtet rólunk isten jóvoltából. Az ostromzár alatt onnivaló se érkezhettek már sehonnán, — lovat ettünk, fiam; patkányt nem kaphattunk, hat ökörtér sem, már t. i. ha lett volna hat ökör. Aztán kevesen is voltunk, másfél század. Mi az anyi nemetnek, a mennyi minket körülvetett? S a mi a legteherőbb volt, egy cigány hírül hozta, — még most se tudom, hogy a Penny-köbe bujt keresztül az ellenség? — hogy Perczel hadát szíjjelverték Moórál. Hatszáz ember el-esett, ezret elfogtak, a többi szíjjelment, a merre tudott.

„Deresztő hideg volt. Egy becsületet tót honvéd egyre erősítette, hogy fagyott napsugarat talált az utcán. Nagyon haragudott, hogy el nem

hitték neki, mert a bizonyítók szerencsétlenségére előlvadt valahol a zsebében.

„A gránátok sestergevo furódtak a hóba. Szerencsére a legtöbb előlovastotta a havat maga körül, s az elottotta a kanócot. Hanem azért némelyik ugyancsak magvas volt s törte a falat maga körül s magával söpört nem egy szegény fiút, a ki épen a körmit fűtta a hidegben.

„Segítségre nem számíthatunk. Elelmünk elfogyott, löni nem volt mivel. Mit csináljunk?

„Egy fiatal bányász volt köztünk. „A selmeczi akadémiából jött hozzánk, „tintanyalónak“ csúfoltuk, mert a zsebében mindig volt valami irkafirka. Ez örövel azt akarta, hogy esküdjünk össze, mint Zrinyi hősei, aztán rohanjunk ki, és haljunk meg. — Meztitláb? ebben a fagyban? te bangó! hisz elfagy a lábod, mire az ellenséghez szuronytávolságra érnl — ezzel aztán le volt csepuzve, nagyon megszonyolodott, s csak az vigasztalta, hogy hiszen feladásra ugy se gondol közülünk a legutolsó sem.

„Hanem a helyzet kezdett türhettelenné válni. Az ágyugolyó hullott, a legénység még jobban hullott s tátongó rés repedt a falakban.

„Hanem csak jönne az a német, hadd látnánk meg jól közelről, egyszer utóljára!

„De a német nem jött, több esse volt annak.

„Egy este az őrszobában ülünk. A „tintanyaló“ összevezett egy pajtásával s már komoly kezdett lenni a dolog. A históriának az volt a veleje, hogy a „tintanyaló“ olvasni akart egy fagygyu gyertyánál, a mit a pajtása erőnek erejével a kenyérére szeretett volna kenni. A vizsály vége az lett, hogy a gyertyát odaitéltük a „tintanyalónak“, hadd olvasson, de olvasson mindnyájunknak, hangosan.

„Az én bányászlegényemnek felragyogtak a szeméi. Kihuzta zsebéből a könyvet. Valami almanach volt.

„Felállt s rövid lapozgatás után szép csevegő hangon elkezdte szavalni Vörösmarty következő kezdeti versét:

Túl a mezőn, túl a hazán
S a part fölött, a nagy Dunán
Ki népe zajlik ott?
Föl Endre! Bala! föl magyar!
Ellenség az, mely vérsz akar.

„Emlékeztek, ebben a versben előfordul egy ember, a ki éjjel a Duna árjai alá merülve meg-furja a Henrik császár hajóit, azok elmerülnek, s az ország megszabadul.

„A tintanyaló“ igazán szépen, lelkesedéssel szavalt. Egy pillanatra elfeledtük sokasorunkat s visszaképzeltük magunkat abba a szép korba. Hej, más idők voltak azok!

„A bányász-gyerek, tüzmester volt az isten adta, letette a könyvet s szomorúan maga elé bá-mult. Aztán még egyszer elolvassa a költeményt, némán. Még pajtásának az a kérdése sem birt belőle egy szót kicsikarni, hogy már most megeheti-e a maradék gyertyát?

„Lenyugodtunk. Éjjél felé ugy tetszett, mintha szobamba jött volna valaki. Fölrezenstem.

— Ki az? — kiálték hangosan.

— Csak csendesen én vagyok, a „tintanyaló.“ Ha holnap nem találjátok a várbán, kérlek, ne higgyétek, hogy menekülni akartam közös balsorunktól. En megyek. Távozáson legfeljebb nekem árthat, tineknek nem. Vesszet egy vállalat az, mire most a fejemet adtam. Ne tarts vissza. Itt van egy levd. Ha holnap éjjel valami rendkívüli történik, bontsd fel és olvasd el. Isten veletek!

„Mindez gyorsan, halk hangon, szakadozott lélekzettel volt elmondva. Mire ámulatomból magamhoz tértem, a fiu már eltűnt.

„Hirtelen, a mennyire a hidegben lehetett, felöltöztem s kirohantam. Hiába volt minden. Már nem találtam senkit. Reggel találtuk meg a kötelet, melyen a szerencsétlen leereszkedett a vár faláról.

„Levele a zsebbe volt. Sokszor jöttem kísértebe, hogy felbontom. De nem tetém; mintha valami azt sugta volna, hogy ez egy haldoklónak a levele, kinek utolsó kívánságát tisztelni tartozom.

„December 30-ka volt. Egész nap hullt a golyózápor, hevesebben mint azelőtt. Az ellenség alkalmasint rohama készült. De én a golyózápor közt is a szegény rajongó fiura gondoltam. Rejtélyes eltűnése sehogy sem tudott kimenni az eszemből. Hova ment? mit akarhat? Hogy helyzetünket az ellenségnek eláruhassa, azt gyanítani eszemagába se jutott.

„Feszülten vártam az estét s kiültem a vár-fokra. Kúpenyembe burkolva néztem a gránátó-

kat, melyek a várfelől hullottak, hosszú vörös tűz-
iveket rajzolva fényesen a fekete égre.

„Sokáig ülhettem ott, éjféltre járhatott az
idő. Egyszer mintha az ég repedt volna meg,
vakító vörös fény világította meg a láthatárt. Mint
villámlás tél közepén! de sokkal nagyobb mint a
villámlás. Mi lehet ez? A felvillanó fényt nyomban
retentő robbanás követte, mely megráztatta
sarkaiban a földet. Az örök eltántorodtak ijed-
tükben, én meg lerohantam a vártérre, hol már
akkor mindenki talpon állt.

„Senki sem tudta megmondani, mi lehetett e
pokoli zaj oka? De az ágyzás egyszerre megszűnt,
mintha elváltak volna a apró vörös fátylatűzek
kezdtek mozogni az ellenség által megszállott
dombokon.

„Egész éjjel talpon álltunk, s a parancsnok
kémjártart küldött ki a várból. Nem tudtak hirt
hozni.

„Másnap az ellenség elvonult a vár alól.
„Akkor tudtuk meg, hogy Simunich táborá-
nak egész tűzéri laboratoriuma, löpő, löveg-
készlete, társzekeréi, töltött gránátja, mind-mind
légré röplött Dráhózon. Tömérdek embere ve-
szett ott, s nem volt lösz, a mivel folytathassa
az ostromot. Vigyázatlanság volt az oka. Így
adták elő.

„Nagy volt az öröm közöttünk. Gondolkoz-
tunk, ne vegyünk-e egy
kis meleg bucsút az elvo-
nuló ellenség
hátréjtétől?
de kifáradt, el-
osigázott, kié-
hezett embe-
reinknek ta-
nácósosabb volt
a pihenés.

„Már el
voltunk szá-
va a vár rom-
jai alá temet-
kezni. A halál
rezignációja
vett volt erőt
rajtunk, a re-
mény nélkül a
felszabadulás-
hoz és élethez
visszaadvalen-
ni az életnek,
— biz az meg-
rázza az ide-
geket. Soha
ilyen új első
reggelét!

„Csoda-e,
hogy ily ke-
délyhangulat-
ban egészen
megfeledez-
tem eltűnt ba-
rátomról, a
„tinta-nyaló-
ról“ s csak ké-
sőbb jutott eszembe levelét felbontani.

„Sejtettem, hogy eltűnése s a dráhózi explo-
zió között valami okbeli kapcsolatnak kell lenni.
S nem csalódtam.

„A levél így szólt:

„Buvár Kund megfurta az ellenség hajóit. A
buvár Kundok faja még nem veszett ki. „Pozsony
végvára áll!“

„A rajongó fiú kilopódzott, hogy fölmenten
bennünket az ostromzár alól s légbe röpíté az ellen-
ség tüzelepeinek fészékét. Bizonyosan odaveszett
szegény. Megérté hát azt a hősi halált, melyért
életében vágott.

„... Tizenhárom év múlva Pesten jártam.
A magyar országgyűlés együtt ült. Szó volt a
kibékülésről.

„A szegény kolduló honvédek százként vándoroltak
Pestre, hogy legalább nyomorult könyör-
adományt kapjanak annak a kötelezőnyeknek a
fejében, melyet nekik a nemzet becsületésora ki-
állított.

„Ott találkoztam egy szegény világtalan
koldussal, kinek azonfelül minden tagja össze volt
zaugorodva, mint a ki egyszer összegett.

„A „tintanyaló“ volt. A dráhózi „Buvár
Kund.“ Mikor hangomat meghallá, mosolyra tor-
zítá össze fényesre égött ábrázatát. Még emlé-
kezett rám.

„Isten csodájával határos, hogy megme-
nekült.

„Elbeszélte, hogy játszotta ki a didergő
örök figyelmét, s hogy közeledett a pokol műhe-
lyéhez, a laboratoriumhoz. Egy nagy, masszív
épület volt az, századokra szóló vastag falakkal,
abban töltötték a gránátokat, a várlovegeket s
udvarán százával álltak a löporos szekerek. Ő
folyton „buvár Kundra“ gondolt, a már elkészült
gránátok egyikének kanózáját taplóval meggyújtá
s alája helyezte az egyik löporos kocsinak s azzal
menekülni kezdett. De nem menekülhetett elég
gyorsan, valami kábító zuhanás megfosztá eszmé-
letétől, összeesett. Ugy húzták ki harmadnapra
az égő omladékok közül, vakon, összerzsevelve,
nyomorékul. Egy vastag gerenda keresztben esett
fölébe, az tartotta fel az omló romokat, hogy ha-
lára ne zúzzák. Egy szegény tót paraszt vette sze-
kerére s ápolta, míg annyira erőhöz jutott, hogy
elindulhatott — koldulni. Elmondani a mit tett?
el se hitte volna neki senki, s ha elhítte volna, ha-
lál lett volna az neki. Bizony végrehajtották
volna azt akkor a kolduson, e nyomorékon is. —
Igy még tizenhárom évig kellett szenvednie.

„Majd a szívem szakadt meg láttára. Ma-
gamhoz vettem, vigasztaltam, hogy a nemzet el-
ismerése megjő, csak türelem! s aláírásokat gyűj-
töttem számára titokban. Epen jó volt neki —

Honvéd-tisztek Szilveszter-estje. — (Frigyes rajza.)

koporsóra. Két hét múlva meghalt, meghalt abban
a tudatban, hogy honvédeknek tartozó nemzeti
elismerés utoléri sirját.

„Jó, hogy meghalt. Nyugtad ad neki az a
tudat, a mit magával a sirba vitt. A csalódás
megzavarta volna álmát.

„Minket, kik ép tagokkal jutottunk ki a nagy
harczból, a kik karjaink még használt veheti va-
lakit, minket elismert nemzet és fejedelmek egy-
aránt.

„De a kiknek annyi vére elfolyt, hogy a mi
megmaradt, sok volt ugyan a meghalásra, de kevés
az életre, a kinek a szeme látta saját testének egy
darabját a földbe temetni: azt a tehetetlent, a
nyomorékot, azt elefelelte mind a kettő.

„Fiaim, ép tagu barátim, ez a pohár koldus
bajtársaink!...“
Törs Kálmán.

A Kaukasz lakói.

A Kaukasz hegység az emberiség történeté-
ben évezredek óta fontos szerepet játszik. Az égig
nyúló bércek, a labirintyszerű szorosok és klat-
nok rajkint bocsátották ki magukból a különféle
népfajokat, s a mai világ majd minden népe ből-
csőjének tartja e csodás hegyvilágot. A néparam-
lások e hatalmas bércek aljához csapódva, nem
egy töredéket hagytak maguk után, mely ma a

tudós világ előtt talányként tűnik fel. Hány-szor
és hányan kutatták már át e bérctömekeket, s
mégis örökre átkutatlan marad. Az itt lakó népek
a mai kor előhaladott nyelvtudományá előtti is örök
talány maradnak, s nem egy tudós fogja még
agyát tönkre tenni, míg e csodás népeknek roka-
nai közt az illő helyet ki fogja jelölni. Az össze-
hasonlító nyelvészet be tud számolni a világ majd
minden népeinek rokonságával, csak a Kaukasz
népelt néptörzseit nem tudja rokonsáldába so-
rozni. Sokan tanulmányozták a Kaukasz népei-
nek nyelvét, de határozott eredményre még nem
jutottak. Vannak kik az indogerman népek közé
sorozzák, mások megint a mi rokonainknak sze-
retik nevezni; de mindkét fél téved, mert nem
marad egy bizonyos faj körében, hanem a Kau-
kasz összes lakóira viszi át e rokoni köteléket.

Vannak e hegyi lakók közt egyes fajok,
melyek a három ismert néptörzs egyikéhez sem soroz-
hatók, hanem az egyes törzsekből bizonyos ve-
gyülékét képeznek. Ilyenek az *oszzetek*, kik a
Kaukasz nyugati hegylánczát lakják, s 40,000
lelket számlálnak. Országuk nyugaton a cseszen-
csekkkel, délen a georgiakkal, keleten Imerethivel
(a régi Kolchissal), és északon a cserkeszekkel
határos. Az oszzetek ironoknak nevezik magukat
és országukat Ironság vagy Ironisztánnak. Nyel-
vük zavart, és az egész Kaukasz lakóinak nyel-
vétől különbözik, s a világ
egyik legré-
gibb nyelvé-
nek tartatik.
Az oszzetek
között pár év
előtt Haxthau-
sen Ágost né-
met herczeg
utazván, leírá-
sában kiemeli,
hogy az osz-
szetek szoká-
saikban és ház-
tartásukban
föltűnőleg ha-
sonlítanak az
alsó-szászor-
szági és 'west-
phali' németek-
hez. Az osz-
szetek magas,
erőslejes alkata-
tal bírnak, rőt
hajuk és kék
szeműek; az
asszonyok ki-
csiny terme-
tűek és ke-
vésbbé szépek.
Az egész nép
átalán vendég-
szerető, de
mint minden
kaukasz népi
rablásra és lo-
pásra nagy haj-
lammal bír. A

puskán kívül mindig magukkal hordják piszto-
lyukat és széles kétélű kardjokat. Falvaik hegy-
oldalokban fekszenek és annál nagyobbak, minél
közelebb esnek a rónasághoz; magas házakat csak
ritkán lehet találni a renetegekben, de kastély-
szerű alakkal bírnak. A kis falvakban a házak
sűrűn egymás mellé vannak építve és mind meg-
vannak erősítve, némelyek toronyalkatu bástyával,
mások magas kőfallal. Különbözik a faluk is lőréses
falakkal és tornyokkal vannak bekerítve és közép-
pen egy magas épülettel bírnak, mely menhelyül
szokott szolgálni. Minden háznak két udvara van,
az egyikben vannak az istállók és falaik rendezen
a kősziklába építve. Az udvarból lépcső vezet a
második vagy hátsó épületbe. Az épület két olda-
lán vannak az istállók, úgy hogy a háziasszony a
konyhából szemügyön tarthatja marháját. A kony-
hában egy szarufáról lefüggő lánczra a bogrács
van megerősítve épen úgy, mint ez a mi falvainkon
is divatban van. Ablakok nincsenek, hanem csak
kis négyzetes nyílások. Az oszzetek nem ün-
nek egy mint általában a keletiek, hanem székeken
és padokon leeresztett lábakkal, s székeik három
lábu kis zsámolyok, mint a miyeneknél nálunk is
használnak a cselédek a fejénél.

Az oszzetek nagy barátjai a sörnek, mit ök
árpából s majdnem úgy készítenek, mint Európá-
ban. Vallásukra nézve mohammedanok volnának,
de az iszlám náluk nincs meg eredeti tisztaságá-
ban, hanem pogány és részben
keresztény szokásokkal és szertar-
tásokkal van tarkítva. E rövid
vonalasból is kitűnik, hogy az osz-
szetek sajátságos egy népfaj, mely
mindenféle jellemvonást öltött ma-
gára s a mellett oly eredeti saját-
ságokkal is bír, melyek egy kauka-
zusi népnél sem találhatók, s épen
ez talány a tudós világ előtt.

A második népfaj, melyet cz-
uttal ismerteni akarok, a *kabardák*.
Midőn 1869 nyarán több hó-
napig Ruméliában utaztam, külö-
nös figyelemmel voltam a cserkesz-
szek iránt, kik nagy számmal lak-
nak nemcsak európai Törökorszá-
gban, hanem Kis-Ázsiában
Anadoliában is. A muszkák ke-
gyetlensége elől török ortalom alá
menekült kaukasz népfajok sa-
játságos életet élnek ezen új ha-
zájokban; megőrizték nemzeti vi-
seleteiket és szokásaikat, s ennél-
fogva igen érdekes tanulmánytár-
tást képeznek minden utazó előtt.

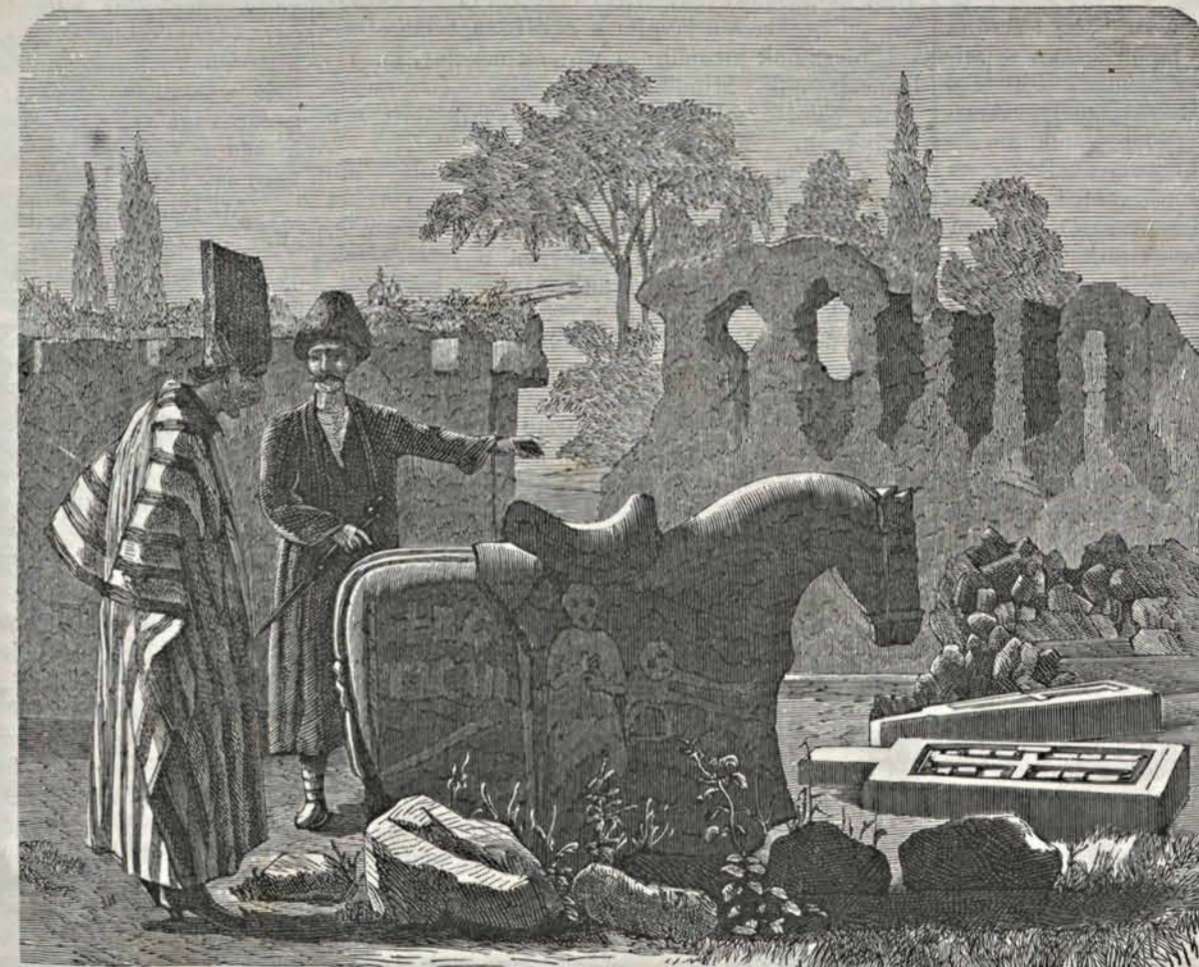
Hoszább ideig lakván cserkesz
falvak szomszédságában, bátorsá-
got vettem magamnak s fölkeres-
tem e különös népfajt saját házi
tűzhelyénél. A cserkeszek eleinte
hidegen fogadtak, s gyanakvólag
kérdéztették látogatásom okát, mi-
kor aztán később értesültek, hogy
én is azon mérnökök közé tarto-
zom, kik falvaikon át vasutat épí-
tenek, s elmondottam, hogy én a
cserkeszeket nagyon szeretem, sőt
ezt tettelem be is bizonyítottam az-
által, hogy löpört osztottam ki kö-
zöttük, a mi előttük a legkedve-
sebb ajándék: igen nagy barátság-
gal és jó indulattal viseltek irántam.
Megmutatták lakásaikat,
előhívták gyermekeiket és feleségei-
ket, s ezek körülke letelepedve barátságosan
eltársalogtunk, mennyiben ezt perze a nyelvtudás
nem akadályozta. A cserkeszek közül csak igen
kevesen, jobbra csak a fiatalok beszélik a török
nyelvet, én pedig az ő nyelvükből egy szót sem
értettem, sőt nyelvük föltűnőleg különbözött ki-
ejtésére nézve is az előt-
tem eddig ismert nyel-
vektől. Kérdéseimre,
hogy miféle néptörzsek
költöztek ki tulajdon-
képen a Kaukaszból,
előadták, hogy névszer-
ént: a sapszó, abadze,
abdzes, kobarda és
kussó törzsek telepe-
tek le Törökországban,
s hogy e törzsek nyelv-
re nézve igen eltűntek
egymástól. Legszámo-
sabban vannak a *ka-
bardák*. E néptörzs ere-
deti hazája, mely a
Kaukasz innesső rész-
szen a Kuban, Terek
és Malka folyók közt
van, két részre oszlik,
a nagy és kis Kobar-
dára, amannak mint-
egy 25,000, ennek
13,000 lakója van.]

A cserkesz törzsek,
bár nyelvre nézve kül-
önböznek is egymás-
tól, viselőre és szoká-
sokra egymással na-
gyon megegyeznek.
Érős, magas testalkat-
tal bírnak, kezeik és
lábaik izmosak, hajuk
sötét fekete, szemük
sötét kékek. A nők
rendkívül szépségük
által tűnnek ki, s azért
a török háremek gyön-
gyeit képezik. A férfiak ruhája [tér-
díg érő] ka-
bát, fölálló nyakgallérral, fehér szürke, vagy
barna posztóból, széles, bő ujjal, melyet der-
cukon egy övvel átszorítanak. Mellükön két
oldalon 30—40 löpörtartó tölténytáska van al-
kalmazva, melyek orgonasíphoz hasonlítanak. A

Cserkesz a kabarda törzsből.

kabát alatt rendszeren vörös, zöld vagy ibolyaszínű
rövid selyem kaftánt hordanak, mely alatt egy
még rövidebb gyapjú mellényt viselnek. Nadrág-
juk meglehetősen szűk, lábbelijük színes bőrből ké-
szült csizmák, melyek a lovasoknál térdig érők.
Az asszonyok hosszú fehér köpenyt viselnek, me-

Tatár sir.

lyet derekukon tehetségükhöz képest sárgaréz
vagy arany övvel kapcsolnak át. A köpeny alatt
rövid selyem kaftánt és bőbugyogót hordanak.
Ruháik rendszeren selyemből vagy atlaszból ké-
szültek és nem ritkán gazdag hímzésekkel vannak
kijárvány. A férfiak fegyveresen járnak; fegyve-

reik egy hosszú puská, két pisz-
toly és egy rövid kétélű kard
(kama). A nők a nyilvános életből
nincsenek kizárva, s rendszeren fá-
tyolozatlanul járnak. A leányokat
tetszés szerint válogatják; bizo-
nyos árért megveszik a szülőktől
vagy testvérektől, mielőtt azonban
azon árt kifizetnék, a férfi titko-
san elszökteti a leányt a szülői
házból, s csak azután fizeti le a
kiakadott összeget. A legszebb
cserkesz leánynak nászadományá,
vagy ha tesszik vételára: 30—
60 darab török aranyalú maga-
sabbra nem rug. A cserkeszek
vendégszeretők, barátságosak, bát-
rak és vitézek, de jó tulajdonságaik
mellett fogyatkozásaik és hibáik is
számosak. A gazdag legelőtön job-
bára ló- és marhatenyésztéssel fog-
lalkoznak, a földművelést nem igen
szeretik; kapzsik, szeretik a más
jóságát elidegeníteni, s munkás-
sággal nem lehet őket gyanusítani.
Igyeik nem nagyok, s azért van
az, hogy csak napi szükségükre
gondolnak. A cserkesz falvak kö-
rül nagy mennyiségű fiu és leány
gyermekiek koldulással foglalkoz-
nak, s mindaddig ostromolják az
arra járókat: „Bes paradzsik,
efendim, Allah rád olzsun“ („Öt
pénzeskét uram, az isten vege
kedvesen!“) kiáltásukkal, míg csak
meg nem nyílik előttük a könyö-
rületesség erszénye. Uj hazájok-
ban nem igen vallásosak, sőt ha-
nyagok a vallás dolgaiban, miért
is nem állnak nagy kegyben a tör-
ökök előtt; de eredeti hazájukban,
a Kaukasz bérezei közt híresekké
váltak fanatikus vallásosságuk ál-
tal. Több leírás és képet közöl-
tünk már a tatárok és cserkeszek
fanatikusáról, melyet különösen Huszein és
Haszan martyrjaik évfordulati ünnepein kifej-
tenek. Mai számunk egyik képe tatár sarkertét
ábrázol. Az előtérben látható feketébe burkolt
kő-ló Huszein lovát jelképezi, melyen meggyilkol-
tatása alkalmával lovagolt. Erődi Béla.

Olasz romlottság.

Olaszország, mióta
a hosszú küzdelmek
nagy célját, az e yé-
get elérte: meglehető-
sen elveszté Európá
érdeklődését és figyelmét.
Az új nagy állam
ellenségnek nem igen
félelmes, bártnak sem
sokat nyom a latban.
Az emberek tudják,
hogy elég dolga, baja
van otthon, s rábíz-
zák, hogy mindenek-
előtt hozza rendbe azt,
és erősödjék.

Pedig Olaszország
jövendő sorsa és sze-
repe elég érdekes kell
hogy legyen Európá-
ra, s közelebb mi ránk
nézve is. A midőn az
európai államok egy új
szövetsége van alaku-
lóban: egy olyan te-
kintélyes tagnak, mint
Olaszország, akár szö-
vetséges, akár ellen-
képen való közelebbi
megismerése csak ér-
dekes lehet.

Nemrég Trochu
francia tábornok nyil-
vánosan vádolta az ola-
sokat romlottsággal. A vád az illetőkben nagy
viszatetszést szült. Ez alkalommal írta egy angol
hetilap, a „Saturday Review“, Flórenczben lakó le-
velezője, kinek módjában áll az olasz nemzeti és tár-
sadalmi élettel közelebből megismerkedni, a követ-
kező érdekes jellemzést a mai olasz nemzedékről.

nosak, a közeli kertek aránylag igen gondozottak. A palesztinai szőlőskerteket jellegző sajátosságok kőfalak, s őrtornyok itt vannak legfelsőbb tökélyre vite, s habár nem láttuk is az elhíresztelt bethlehemi női szépségeket, jól esett látni fátalyozatlan női arcokat, tudva, hogy még e turbános fejek is velünk egy hitet vallanak. A bethlehemi keresztények messze vidéken ismeretesek szorgalmukról, kitartó gazdálkodásukról, mert az egész tájékon másutt nem lehet látni seholy jól művelt földet. De azért Bethlehembem nem tanácsos az idegen utasnak sokáig mulatni. Van ott széles térség, mely több zárda közt a születéshely templomához vezet, itt aztán folyókat tolongás, kiabálás van, mi miatt az ember fegyvesnek megsejtül.

Bethlehem szent emlékei s ereklyék áruháza, s a főter a templom ajtajánál van. Minden zarándok itt találkozik. Hebronból, Jeruzsálemből, Jerichóból, s a Holt-tengertől minden ut itt összpontosul, s különféle tárgyakat, olvasókat, faragványokat tukmálnak az utasra. Egy vöröskabátos főzök fonatra fűzött szines gyöngysort dobott föl egészen arcuzig; vrsenytársra kengyelbe kapaszkodott, s rekedt hangon kiáltá: „ebből végy, én olcsóbban adom, mint az.“ Nem tudtam megszabadulni, egész sereg veti körül, mindenütt gyöngyöt, olvasót tartva életem. Alig tudunk keresztül haladni; a kik hátul maradtak, s nem vettek, lovák hátra kaptak legelőt ütlegel. Voltak itt más idegenek is. Gyalog zarándokok is jó számmal gyűlnek egybe, de legtöbb köztük orosz alattvaló. Fegyverük, ruhájuk tele volt már szent leányokkal; báránybőr-bekecsük, nagy süvegük csakugy gözölgött a nagy forráságban. Mindegyik veti gyöngyöt s ereklyét, egyik rész azért, hogy majd otthon drága árért adja el, a másik rész pedig, hogy balsorsában s halála óráján talizmánja legyen a szent földön vásárolt jelvény.

Sokára birtunk a tömegen áthatolni, míg a keresztény építészett eme legregibb építményébe juthatunk. E kápolná 327-ben Heléna császárné építteté, s IV. Eduárd angol király emeltette templomá.

Míg a jó öreg barát a felett spanyokodik, hogy ma már még olyanok is látogatják e szent helyet, kik nem az egyedül idézőt egyház tagjai: a gyöngyárosok még ide is betolakodnak, s még élesebb vásári hangon diktálják reánk áruikat. S ezekre nem haragudott az öreg barát, míg az rozslu esett neki, hogy armeniai, görög s reformált keresztények vele egy fedél alatt akarnak imádkozni. Kértük, hogy egy pár órára had meneküljünk e toladók közfik elől zárdájába, hol felséges narancsvizet itunk, s bírálgattuk a fejedelmeknek falon függő képeit. Innen egy sziklába vágott szűk folyosón keresztül nagy hosszukák barlangba vezetett egy másik barát. A barlangban több gyertya égett, a falon több középkori szent képe függött nagy aranykeretben, ezüst lánczonn lámpák lóbegtek, mi magukat a képeket is látszólag mozogtató, s az egész jelenetnek kísértes fénny kölcsönzött.

Velünk együtt orosz parasztek is érkeztek e helyre, tátozt szájall hallgatták a mint vezetőjük tekintélyt, s korlátlan hitelt követelő hangon minden egyes hely, kép, virág, s márványkő szentségét reájok erőszakolá. A barlang végén egy félkör alakú fülke látszik fehér márvánnyal kipadrolva, s ebbe ezüst csillag van beverve. A zarándokok e helyre csaknem hasukon esznek, a hideg kőre szegyez ajkaikat, s fonhangon imádkoznak. Itt van aztán igazán tolongás, mind egyk siet, hogy hamarabb érínthesse gyarló csókjaival a szent helyet. A csillag fölött több kis ezüst lámpa lobog, s fényénél latin nyelven olvashatni: „Itt született Jézus szűz Máriától.“ A fülke mellett folyást két török katona állt, nehogy a lelkesedés a keresztény buzgólkodók közt rendőri kihágással változzék. S e török katonák oly szánalmas mosolylyal tekintik a követ csókoló hivat, a szent képet, szobrok, faragványok előtt térdeplő áhitatoskodókat, mintha kétkednének jónak eszikük, mert az ő prófétajuk ókat arra tanít, hogy még a képfetés s szoborfaragás is bűn, s ezek messze vidékről, tengereken át vándorolnak ide, hogy még márvány fülke, s régi festmények előtt leboruljanak.

Különben is nagyon kétség, hogy e helyen

lett volna Jézus születéshelye, mert az inkább kősziklába vágott koporsó, minőt a zsidók használtak, s nem valószínű, hogy Mária ily helyre vonult volna el, s itt aligha lett volna jászol. — Hallottuk azt is, hogy az eredeti jászol nem látható már Bethlehembem, mert azt Rómába vitték, s ott egy nagy templom legnagyobb disze. Megmutatták még a bölesek állomáshelyét, szent Jeromos barlangját; de megvallva az igazat, legjobban tetszett nekünk Bethlehem kies vidéke, az a gyönyörű táj, hol a pásztorok tanyáztak.

K. T. K.

Egyveleg.

** (Eötvös „Karthausi-jának eredete.) Azon eseményt, mely b. Eötvös „Karthausi“ regényének mintegy alkalmi okul szolgált, igen érdekesen írja le a „Posti Napló“ tárczájában Molnár Aladár, a mint azt neki a dícsült emlékü férfi utolsó vele utazásakor elbeszélte. Ez egyszerű történetkét a „Karthausi“-nak sok olvasója kétségkívül érdekelte volna. — 1870. szept. 3-án Eötvös születésnapján indultak utra Karlsbaldól b. Eötvös, sógora s rendes furdó ápolója Rostó Pál és Molnár Aladár, megtekinteni a Wallhállat. Kocsin mentek Falkenaunak Egerig, onnan vasuton Regensburgig, hova este érkezvén, épen a sodani győzelem örömeire világítottak ki. Sedán világtörténeti eseménye, épen születésnapján, mely benyomást gyakorolt Eötvösre, annyira, hogy közelébb lett és sok érdekes eseményt beszélt el saját életéből, s főleg ifjúsága korából és franciaországi tartózkodási idejéből. Ez alkalommal be-

jussanak, minden gonoszágát elkövetnek. Az ez idő alatt a zárdában töltött idő, a könyvtár használata, sz. Brunó, a karthausi rend alapítója műveinek olvasása, a karthausiak sajátosságai isteni tisztelete, s az, miként ássák naponként, majd temetik be, s újra ássák meg a kertben saját sírjait, érlelte Eötvösben azon elhatározást, hogy ezek benyomását valamely költői műben földolgozza. S így jött létre lassanként a „Karthausi“ regény, a melyről Eötvös maga nem egyszer mondta: „vajha soha ne irtam volna“, — mert az kedélyében igen sok szenvedést okozott neki. — Hogy mi volt ama rejtelmes történet, azt Eötvös sohasem tudta meg. De hogy azon nő, kivel ekként találkozott, a spanyol előkelő arisztokracia tagja volt, (nevét sohasem tudhatta meg, azt onnét gondolta, mert mire Párisba visszatért, arról értesült, hogy az azon idő alatt Párisban tartózkodott, majd minden előkelő spanyol elment gr. Apponyi követhez tudakozódni b. Eötvösről és köszönő kártyákat hagytak ott számára.

— (A Trója melletti ásások.) Az ásások a hajdani Trójánál még mindig folynak, és pedig meglepő eredménnyel. A kiásott szerszámok és fegyverekből, melyek durvaságoknál fogva a kőkorszakhoz látszanak tartozni, még egyéb tárgyakra is következtettek, minőknek egy művelt nemzettel kell kiszámolni. — A kőkorszakban találtak is egy betűírást, melyet, sajnos, eddigelő nem tudtak megfejteni. Tovább aztán cserépédekre akadtak, melyek minden egyszerűségük mellett csinosak és még mindig szoboznak találunk, minél mélyebbre ástak. Különösen a billikóknak, melyek majd egy harang formájában jönek elő, s alul korona formával bírnak, majd pedig mint rendkívül pipák igen nagy füllel, s mindkét formában csak a felső részüknél fogva állíthatók fel. A talált bögréknél három lábuk van, s a nagyoknak kissé hátra hajlott nyakuk. Hogy az ásások csakugyan a régi Trója helyén történnének, azon alig lehet már kételkedni.

** (Újabb ásások.) Ephesusban Diana temploma romjainak kiásására Wood angol régész engedélyt kapott a szultántól. Az ásások megkezdvén, máris nagszerű építészeti remekre akadtak a nagyhírű s Herostrates által fölgetett Diana templománál.

** (Guizot, Thiers és Bismarck.) A mexikói német követ kizárta-gyűjteményében következő három autogram van közvetlenül egymás mellett. „Hosszu életbenem két böles szabályt tanultam meg; az egyik: sokat megbocsátani, a másik: semmit sem felejteni. Guizot.“ E sorok alá Thiers a következőket jegyezte: „Egy kis feleletkenység nem árt a bocsánatadás színteségének. Thiers.“ A lap alján pedig Bismarcktól olvasható e mondas: „Részemről azt tanultam meg életbenem, hogy sokat feleljek, és sokat bocsáttassak meg magamnak. Bismarck.“

** (Persiai követtség.) Persiából követtség érkezik Párisba jöv. jan. 9-ik vagy 10-én. E követtségnek élén Nazar-Agha, a sah régi minisztere van; a személyzetben még öt persiai főméltóságú egyén leendő: Mohamed kán, Narimán-khán, Mirza-Yusuuf, Mohsin-khán és Aschan-bey. E persai követtség a Hotel du Louvrebem szálland meg teljes számú nagy kísérettel együtt, melyben több titkár és számos cseléd is van. A követtség Franciaországba új kereskedelmi szerződés kötése végett jön, s a köztársaság elnökének a sah-tól levelet és gyémántokkal nagyszerűen díszített oroszlan- és naprendelt hozta meg. A követtség június óta van utban; mintegy hat hétig tartózkodott Taurisban, s 15 napig Tiflisben, jelenleg pedig Konstantinápolyban van. Nazar-Agha a főkövet Ispahán környékén igen sok malomnak tulajdonosa s mintegy 45 milliónak ura.

** (A könyvek óriása.) Az angol nyilvános könyvtárak leg többjében egy óriás könyv költi fel a figyelmet, mely 4 1/2 hüvelyk és két 1/2 hüvelyk, de pedig felnyitja az ember, féllábnyi díszes betűkkel az angol hősök neveit és életkorukat látja följegyezve a könyvekbe. A könyv címe: „Az angol hősök Pantheonja.“ 1832-ben, Londonban nyomták, de csak száz példányban.

** (A bajorok vesztesége.) A német-francia háboruban összesen 130,000 bajor katona vett részt, s ebből az összes veszteség 16,654 ember volt.

Melléklet a Vasárnapi Újság 53-ik számához 1871. decz. 31.

T Á R H Á Z.

Irodalom és művészet.

— („Közönyvtáraink s az egy országos könyvtár.“) E cím alatt jelent meg három czikk a „P. Napló“-ban, s most külön lenyomatban 37 lapon, Szász Károlytól. A tárgy fontosságán kívül annyiban korszerű is, mert az országgyűlés épen most utasította, ismételle a kormányt: hogy egy országos könyvtár felállítására iránt javaslatokat tegyen. A kis röpirat alapgondolata az, hogy: sem egy egészen új teljes könyvtár semmiből létesítése, sem a meglévő három közönyvtár (muzeumi, egyetemi és akadémiai) mindenikének teljes könyvtárákká kiegészítése nincs módunkban, de lehetőség s czélzerű is volna, a három könyvtár mindenikének saját körét kijelölve, a hármat kapcsolatosan és természetleg gyarapítani, hogy egymást kiegészítve, együtt alkossanak egy országos könyvtárt. A szerző meg is kísérti kijelölni mindeniknek körét. — A kis röpiratnak ára nincs, mert a szerző csak barátai s az úgy íránt különböző érdeklődők számára vétetett belőle kevés számú levonatot.

— („Gulliver utazásai.“) az ifjuság számára. Ki ne ismerné Swiftnek, az angol humoristák egyik legjelesebbekének örökbecsű művét, a Gulliver utazásait az óriások és a törpék országában! Ki nem nevetett már Lilliput furcsaságain és Brobdinuc (óriás ország) ferdéségein. E könyvet, melyet másfélszáz év óta ezrek meg ezrek nem fogó gyönyörrel olvasnak, most az ismeretes ifjusági író Hoffmann Ferenc által nemetül az ifjuság számára átdolgozva, azt hisszük, hivatta van Robinson utat a gyermek-világ legkedvezőbb könyvévé válni. Magyarul Nagel Bernát adta ki Budán, kilencz szép színnyomatu képpel díszítve s általában igen szép és izletes kiadásban, melyhez képest ára 1 fr 20 kr. (kemény kötésben 2 fr 40 kr.) valóban jutányosnak mondható. A kis olvasó közönség nagy élvezettel fogja olvasni mindenütt, s azért nagy elterjedést óhajtunk és jóslunk is neki.

** (Angol könyvek Magyarországról.) Az angol sajtó is lassanként mindinkább kezd foglalkozni Magyarországgal, így pl. az „Athenaeum“, e legnevezetesebb irodalmi folyóirat, f. é. utolsó számában igéri áttekintését hozni jelen évi irodalmi viszonyainknak Vámbéry tollából. Longmann et Comp. kiadásában pedig egy „Hungarian Celebrities“ című mű jelent meg Wyatt kapitánytól. A mű általában véve az Athenaeum szerint érdekes, kivált némely részletek Hunyadi János, Eötvös és Deák életéből.

** (A „La France“ című párisi lapban) igen érdekes és hosszu postai levél van közzéve. A levél leginkább a decz. hóban lefolyt parlamentini vitákkal foglalkozik s ügyesen állítja össze a költségvetési tárgyalás mozzanatait.

— (Lapunk beáratásával) vesszük *Sayous* E. párisi tanár ily című művét „Histoire des Hongrois et de leur littérature politique de 1790 à 1815“ („A magyarok és politikai irodalmuk története 1790-től 1815-ig“). A szerző, ki hosszabb időt töltött hazánkban s irodalmunk és történelmünk tanulmányozásával ép oly behatóan mint előszere-ttel foglalkozik, jelen művével csak kezdetét adja tanulmánya eredményének. A Párisban Germer-Baillière kiadásában megjelent s egy nagyobb történelmi gyűjteménynek (Bibliothèque d'histoire contemporaine) egy kötetét képező munkára még visszatérünk s mutatványt is fogunk közölni belőle.

— (Egy vidéki naptár) van előttünk, mely előnyösen különbözik a legtöbb, kivált vidéki naptár megszokott slendrjánjától. Ez a *Jász-kun naptár* 1872-re, melyet Jászberényben adott ki a Litaasy-tervezérek könyvkereskedése. Gyöngye novellák, rozsek s képes becsű ugynevezett ismeretterjesztő czikket helyett a jász-kun kerületek helyi viszonyai tüzetes ismeretével találkoznak a naptárban. A kerületek mind a huszonöt községének egyenként rövid történelmi és helyirati vázlatát, egyletei s nevezetességei ismertetése, teljes hivatali név- s címzárta teszi a naptár főtartalmát. Ezt jász-kun korszámítás előzi meg, az esidőkötőből s az újabb (magyar) történelemből; majd a kerületek tisztai kara, felosztása, közgyűlési szervezete stb. következnek. — A naptári rész s a vásárok

teljes jegyzéke adja meg a szokott naptári jellemet. — Valóban óhajtható volna, ha minden vidéki naptár így foglalkoznék saját vidéke érdekeivel, történelmével, helyiratával. Az összesen 7 ivre terjedő naptár ára 40 kr.

** (Humburg.) „Népujság“ czime alatt Ferenczy Sándor nevű ügyvéd újtól kezdve olcsó áron politikai néplapot szándékozik megindítani, mely lap az előfizető-fogdosás azon különös nemében fordul, hogy azon esetben, ha 3000 előfizetője akad, évenként István napján 1000 frtot, 10 nyerevényre osztva, kisorsoltat előfizetői között; az első nyerevény 500 frtos lesz.

** („A gyakorlati mezőgazda“) czimmel *Sporzon* Pál, a keszthelyi gazd. felsőbb tanítvány és földműves-iskola igazgatója, népszerű gazdasági szaklapot indít. Előzetési fölhívásában fölemlíti, hogy a legutóbbi népszámlálás szerint Magyarhonban van több mint 13,700 gazdasít, 36,000 bérlő és 260,000 nagyobb földbirtokos, azonfölül egy milliónál több telkes gazda és kis földbirtokos. A mezőgazdák ily ropant száma mellett elenyészőleg csekély azon ismeretterjesztő eszközök száma és hatása, melyek nálunk a mezőgazdák tud- és tanulmányát kielégíteni hivatják. *Gazdasági szakiskolák* névű, *szakkönyveink* alig vannak, s milliókra menő száma mellett földbirtokosaink és gazdáinknak — alig van egy-két gazdasági *szaklap*, egyenként néhány száz előfizetővel. Szüksége és hasznos földadatnak találja tehát a kiadó egy új, a mezőipar minden ágára kiterjedő szaklapot megindítani, melyben főfigyelmet a gyakorlati irányra és valódi hasznavelőségre akar fordítani. — Az új lap jövő januártól kezdve havonként 3-szor fog megjelenni, s előzetési ára félévére 2 ft. Az előfizetést *Sporzon* Pálhoz, mint szerkesztőhöz és kiadóhoz Keszthelyre, vagy Pestre az Eggenberger-féle könyvkereskedésbe intézendők.

** (A *hertészet* foglalkozó *közönség*) figyelmébe ajánljuk a „*Kertész-gazda*“ című, *Girokúti* P. Ferenc által szerkesztett szaklapot, mely a jövő 1872. évtől kezdve újított érkekkel jelenik meg. Ara egész évre 6 frt, félévére 3 frt. — *Hutirai Lukácsy* Sándor „*A nép kertésze*“ című alatt ad ki kertészeti néplapot; bővebb ismertetést és ajánlat helyett lapunk mai számában levő hirdetésére utaljuk az olvasót.

Közintézetek, egyletek.

** (A *Kisfaludy-társaság*) decz. havi ülése 27-én tartatot meg Toldy Ferencz elnökléte alatt. A felolvasók sorát *Szigligeti* Ede kezdte meg, *Wohl* Stefánia „*Őszi merengések*“ című költői elmélkedésével, melyet P. *Szathmáry* Károly felolvasása követte: „A rege elméletéről, tekintettel a magyar rege-irodalomra.“ Beazól Eteléről, Csabáról, mint a magyar rege mytho-epikus alakjairól. Azután a monda emberi természetü hőseiről: *Kinizi* és *Lehelről*, s *Botondról*. A mondából rege vagy hősköltemény is lehet. A rege hitrege, legenda, rege és népmese. Ezután *Szász* Károly mutatta be sikerült fordításában Burns néhány szép dalát, melyekben jól vissza van adva az eredetiek közvetlen egyszerű szépsége. Ezzel együtt Heine „*Schöpfungslid*“-jének több fordítását olvasta fel, melyből itt közlünk egy pár verssort:

„A mű anyagját, higyjétek meg
Újjából senki sem szophatja,
Semmiel isten sem teremhet
Mint nem a földi kultóftájta.
Az ósvilág sár-iszapjából
Teremtém én a férfi testet;
S a férfitest oldalsonjátából
A bájoló keces menyecskeket.
Földből formáltam az ég boltját
Az angyalok nökből fejlették;
Művészet és alkotás adhatják
A nyers anyagnak a bészet meg.“

Gyulai Pál egy tájékozó értekezést olvasott el, melyet a nemskóra megjelenő népköltészeti misztériumok elől irt. *Rákosi* Jenő pedig Dobó László-tól: „*Egy év után*“ című lyrai költeményt. A felolvasások után a titkári jelentés, s társulati ügyek következtek.

Balesetek, elemi csapások.

** (Egy kocsi,) a melyben három férfi ült, decz. 23-án az állatkert mögött akkor haladt keresztül a vasuton, mikor a bécsi gyorsvonat érkezett; a vonat elgázolta a kocsit, s jőre ismét messze kilökött, ezeknek semmi baja sem lett; a harmadik (*Rickl* János nevű pinceszér) a kerekék alá került, s szörnyet halt.

** (Nagy tűz.) Velenczében az arzenál e hó 12-kén éjjel kigyulladt. Az épület kétemeleles; felső részében a kezelő-hivatalok voltak elhelyezve, míg az első a letétemények megőrzésére szolgált. Az egész épület megsemmisült, mivel a lángok oly erősen pusztítottak, hogy az oltásra gondolni is alig lehetett. Az arzenál reggeli 1 órákor gyulladt ki, s 3 órákor már csak pusztá falakat lehetett látni. Az oltásnál többen megsebesültek, s a kárt 100,000 lírara teszik.

** (Földrendés.) Oran város, Salta tartományban, kilencz óra hosszágú tartott földrendés által elpusztított. Kevés emberélet veszett el.

Mi ujság?

— (Az év utolsó vasárnapja) ezuttal az év utolsó napjára esik, s így ma Szilveszter estéjén vehetünk bucsut olvasóinktól, kikkel a jövő évben ismét teljes számban remélünk találkozni. Ez utolsó számmal megvált az évi *tartalomjegyzékünk* is: legjobban számadás a multa, s azt hisszük, legjobb program a jövőre. Munkatársaink közreműködéséről biztosítva vagyunk jövőre is, s díszes csoportjukat még több jeles névvel reméljük szaporíthatni. Így megnyugodva, s olvasóinknak a munkatársainknak áldást kívánva, zárjuk be az ó évet s várjuk az újat.

** (Az ujonczosást) a kemény tél s a később várható rozsz utak miatt hirtelen nem januárban, hanem csak a jobb időjárás beállása után áprilisban szándékoznak végrehajtani; erre nézve a kormány törvényjavaslatot terjesztene elő.

** (Gondoskodás.) A mostani kinevezés által hivatalukból elesett tisztviselőknak a fővárosi közgyűlés jan. hóra megszavazta a fizetését, s tervezetet készített, hogy mi módon alkalmazhatná őket. Pestől más városok is tanulhatnak.

** (Hosszu minisztertanács) tartatot decz. 26-án, délelőtt 10 óratól este 8 óráig egyhuzamban; csak félórára szakadt félbe, miatt a miniszterek ebédelték. Tárgyát az országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatok, a vasuti szerződés és a horvát ügy képeztek. Ez utóbbi két ügy miatt *Lónyay* és *Kerkapoly* miniszterek Bécsbe utaztak.

** (Verseczen) gróf *Lónyay* Menyhért miniszterelnököt 572 szótöbbséggel országgyűlési képviselővé választották.

** (Prágából) távirják, hogy az ifjú cseh párt köréből *Grego* és *Sladkovszky* meglátogatták *Kossuthot*; az ó-cseh párt gyűlése pedig a fölött tanácskozott, hogy mint lehetne a magyar képviselőválasztásoknál minél több szlav jelöltet megválasztatni.

** (*Kossuth* és *Ollivier*) *Kossuth* Lajost e hó 24-dikén látogatta meg *Napoleon* volt miniszterelnöke: *Ollivier*. Van-e politikai jelentősége ezen látogatásnak, vagy csak pusztá udvariasági *Ollivier* részéről Magyarország volt kormányzója iránt? nem tudhatni. — *Kossuthnak* *Valerio* képviselő előre bejelentette a váratlan vendég megrézkét.

** (*Olass* perek a pesti kir. táblán.) A napokban érkeztek meg az első perek *Fiuméből* a kir. táblához mint az első fokú fölebbviteli bíróság és pedig olasz nyelven. A kir. tábla tagjai között kellő számmal akadott oly bíró, a ki az olasz nyelvet annyira bírja, hogy az ügyeket kellőképp tanulmányozni s azokat a tanácsülésben referálni képes legyen. A polgári ügydarabokat *Szerdahelyi* Károly, a váltó ügydarabokat *Regner* *Tivadar* és a büntetőket, a melyek többnyire becsületlen perek, — *Plainer* *Antal*, mindhármán táblai bírák adják elő.

** (*Simor* János herceggel) *Rómától* jött hír szerint *bibornoki* kalapot fog kapni, talán már újvái ajándékul.

** (*József főherceg*) 200 frtot adott a *baton-füredi* szeretetháza.

** (Jókai a színpadon.) F. hó 27-kén a budai várszínházban az „Egy pohár víz“ előadása alatt a 4-ik felvonás után egyszerre kialudt minden gáz. Midőn a zavarra a függőnyt felhúzták, Jókai állott a színpadon kezében égő gyertyával. A dolog úgy történt, hogy Jókainé vendégzereplővel, Jókai a színpadon közt volt, s az általános elcsótülésben egy mellette égő gyertyával ment a színpadra, nem tudva, hogy a függőnyt már felhúzták. (Eljegyzés.) Reményi Ede hegödümvészünk eljegyzé Fáy Gizella kisasszonyt, Fáy Antal veterán zeneköltőnk leányát.

** (Ismét postarablás.) Erdélyben Sz. Régen környékén a posta-talyiga kocsisát egy semmirevaló fölkeré, hogy őt mint vagy szállítsa el Beszterceig. Darab ideig barátságosan utaztak, okkor az állítólagos vak hirtelen felugrott s olyant ütött a kocsiára, hogy az a taligáról szemtellenül lefordult. Mielőtt ez magához tért volna, a sühancz a postát kirabolta, és a távolba elüti.

** (Furcsa szenvedély.) Párisban e napokban a fenyítőörvényszék egyik hivataloszája halt meg, kinek szenvedélye a gyűjteményekben állott. Többek között, melyre különösen büszke volt, birt egy késgyűjteménnyel, melynek minden darabja embergyilkolásra használtatott. E rendkívüli kések asztalán állottak. A rokott gyilkolt kések csak nagy ünnepeleknél vétettek elő, midőn vendégek is valának hivatalosak.

** (Samil, a kaukasi hős cserkeszész) eszládja legközelebb Konstantinápolyban készül letelepedni; egy fia azonban, valószínűleg az, ki az orosz hadsergben szolgál, ezen birodalom alatt-ülője akar maradni s engedélyért folyamodott a pétervári kormányhoz, hogy orosz hangzású Samylev nevet viselhesen.

** (Angol szigorúság.) A londoni rendőrség hat havi börtönrre ítélte egy Busch Károly Tódor nevű német fiatal embert, ki Nilsson kisasszonyt, szobájába rohanna, mag akarta csókolni; a vállalkozó szellemű fiatal embert azonban nem rettenté vissza az ítélet s kijelentette, hogy mielőtt kiszabadul, legott csak azért is nőül veszi Nilsson kisasszonyt.

** (Bajor étvágy.) Baurghausenben Alsó-Bajorországban közelebb egy lakadalmon 1040 kolbász, 480 füstölt- és 260 májoshurka, 2 borju, melyek együtt 4 mázsányi húst adtak, 3 egy-egy mázsás borju és 2 egy-egy mázsás disznó, összesen 9 mázsa hús fogyott el. Mondja hát még valaki, hogy a németnek nincs étvágya.

** (Megtárgalt végvánság.) Fadgyas Gusztáv pesti ügyvéd, kinek temetése a közönség s számos barátai nagy részvétele mellett ment végbe, végrendeletében azt kötötte volt ki, hogy a „golyáéhoz“ ezimzett, a Rákosoa levő birtokán temessék el. Rokoni az elhunyt utolsóját teljesíteni akarván, a városi tanácsához folyamodtak engedélyért, de ez a végkiírást megtagadta, hivatkozván azon általános szabályra miszerint egyebitt mint temetőben nem szabad temetkezni.

† (Halálószok.) Herrling János, az aradi kerékedelmi kamara alelnöke s Arad város egyik legbüzsőbb polgára, e hó 20-kán meghalt. — Glac Antal, ki 1848 és 1865-ben országgyűlési képviselő s utolsó napjáig a osánadmegyei gazdasági egyelet érdemes elnöke volt, karácsony első napján temették el. Ötvenkét évet élt, s gyszázoló özevgyet, szül. Ebbecky Matild urhölgyet (a „cseléd-képző-egylet“ tevékeny elnökét) s három árvt hagyott maga után. — Karácsony napján egy szép tehetségu ifju is temettek a Rókus-kórházból; Farkas Gyula joghallgató, ki a „M. Ujság“-ban egy év óta sok figyelemre méltó cikket irt, alig 22 éves korában a himló áldozata lett.

Nemzeti színház.

Péntek, decz. 22. „VI. Lázló.“ Eredeti szomorujáték 5 felvonásban. Irta Dobsa Lajos. Szombat, decz. 23. „Borgia Lucretia.“ Opera 3 felv. Zenéjét szerette Donizetti. — (Tronell M. k. a. utolsó föl-leptéul.)

Vasárnap, decz. 24. Az ünnepp miatt zárva volt. Hétfő, decz. 25. „Dobó Katica.“ Népszínmű 3 felv. Irta Tóth Kálmán. Kedd, decz. 26. „Faust.“ Opera 5 felv. Zenéjét szerette Gounod. Szerda, decz. 27. „Nőudvarlás“ Vigjáték 1 felv. Irta Láng L. — És „A tudós nők.“ Vigjáték 5 felv. Irta Mollière; ford. Arany L. Csütörtök, decz. 28. „Rigoletto.“ Opera 4 felv. Zenéjét szerette Verdi.

Szerkesztői mondanivaló.

— D. Ványa. Téli. Minden évben, ha fagygni kezd, kapunk egy csomó téli verset; épen mint májusban „Tavaszdalt“, szeptemberben „Őszszel“-t. Az őnd sem jobb, sem rosszabb, mint hasontársai nagyob része. Ha már a természetről s az évszakokról zengünk, ne maradjunk a pusztá festésnél s részletek elősorlásánál; a költészet feladata más, mint hogy versenyezni akarjon a színekkel és alakokkal rendelkező festészetel. A természet keretében is érzéseket s eszméket keresünk a költeményben — s im ez, a mi őn téli versben hiányzik.

— Darmay V. Szilveszterre ugyan elkésett a kis költemény; de nincs is épen e naphoz köve. Adni fogjuk. — Hajnik. A karácsonsi igaz mese csakugyan képmellettelt lett volna jobb; de rajzunk nem volt hozzá. A dalok közül a „regi nótá“ vár kiadásra. Üdvözlét!

— Cseként. Sz. Zs. Képmellettelt nem rendelkezhetünk. Kivánat teljesíteni e szerint nincs módunkban.

— Munkacs. O. Egy szöke- vagy bármely év napjait, óráit, perczeit, másodperczeit kiszámítani, egyszerű szorziási munka, mely helyén lehet számtani példatárban, de azonkivül semmi értékkel nem bír. Míg 1872 perczeit számítottuk, sok drága percet haszontalanul fésérelt el 1871-ből.

— Szeged. L. K. A természettan és megaliamo érdekes dolgok s nem kúdköndük, hogy őn ezekben szép ismeretekkel bír. De hogy az ember akár ezekről, akár másról elvezethető irni tudjon, mindenekelőtt nyelvtant és helyesírást kell tanulnia, s őn ezekben, egy látászik, igen gyakorlatlan.

— Szászfalu. B. L. Szives jókívánatát hasonlóval viszonzozzuk. A régi viszonyt változatlanul fenntartjuk s reméljük a jövő évben ismét gyakrabban fogunk találkozni. — Pest. K. S. „Buesuhangok 1871-től.“ Ha egészben nem irti is meg a mértéket, a hangulat itt-ott sikerült. Jobb strofáit itt adjuk:

Vidd fakószin nagy kábatod, Mert tapadt rá annyi átok, Mint az ócska zsákra folt! „Füles ment ter“ minden zsebben, — „Birt remény“ a bédésedben Csak szeszély játéka volt.

Hatra-vakra ugy ígérted, Hogy a csásos sok kísérlet Szárynyáidól úze lesz; Lelked már-már fölemészte, S mi csak akkor vesszük észre, Hogy a luksusz tönkre tesz!

Menj a síroba vén mihaszna, — Vénna arczod mért riasztja Almainkból vissza majd? — Jön az új év ifju képpel, Ügyvivőül majd ő lép fel S nyakodon hagyók a bajt!

Menj kiszolgált „Helvegy“, menj! Homlokodon bélyeged szenny, Mit a kor reá nyomott. — Helvegy! e martyr-sirra, „Frank szabadság“ vérel irva ... S népe szíven lányomod!

Nyilt-tér. *)

Legújabb naptárak.

Szerencse naptár az 1872. évre. Számos képekkel, világosított példával, utmutatással és tanácsal arra nézve, miként lehetünk e földön szerencsésék? — Szerkesztő Szerencsés Jenő. Ára füzve 60 kr. o. ó.

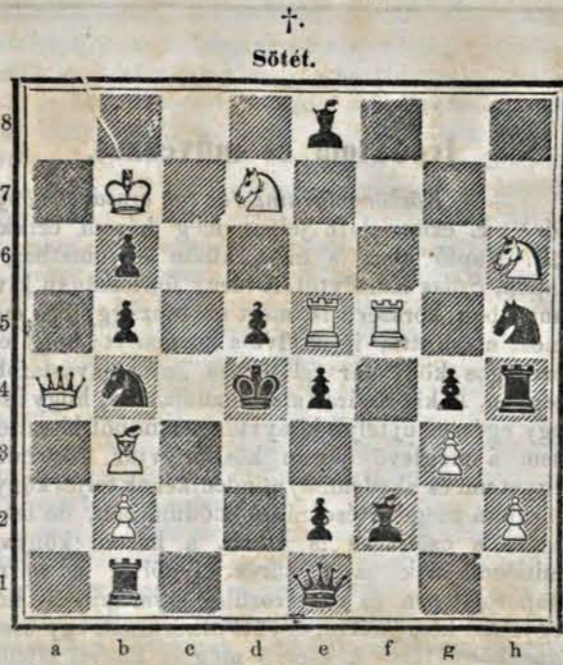
Eladó leányok naptára 1872. szökö évre. Több tapasztalt hölgy és férfi hátrahagyott kézíratai után szerkesztő Tóvölgyi Titusz. Ára füzve 50 kr. o. ó.

*) Kapható minden könyvtárnál az országban.

*) E rovatban közölt cikkekért csupán a sajtótervények irányában vállal felelősséget a Szerk.

SAKKJÁTÉK.

631-ik sz. f. — Szirmay Jánostól

Világos.

Világos indul s a 631-ik lépésre matot mond.

Az 626-ik számú feladvány megfejtése.

(Blumenthal O.-tól Berlinben.)

Vil. Sst.

1. Hb4-d5 tetszés szerint

2. Fg6-f5-d3 matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolcon: Zenthe József. — Jászvásáron: Galambos István. — Kecskeméten: Galambos László. — Pesten: Markus Miklós. — Debrecenben: Csácsy Imre. — Eszéken: Gold Ignác. — Karcagán: Kaszál Lajos. — Nagy-Szalotán: Kovács Albert. — A pesti sakk-kör.

Előfizetési fölhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

Politikai Ujdonságok

1872-ik évi folyamára.

(Ismeretterjesztő és politikai hetilap. — Az egyik számos eredeti képpel illusztrálva; a másik rendkívüli mellékletekkel bővítve.)

Előfizetési föltételek:

Postán küldve vagy Pesten házhoz hordva

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt:

Egész évre (január—december) 10 ft.

Félévre (január—június) 5 »

Csupán Vasárnapi Ujság:

Egész évre (január—december) 6 ft.

Félévre (január—június) 3 »

Csupán Politikai Ujdonságok:

Egész évre (január—december) 5 ft. — kr.

Félévre (január—június) 2 » 30 »

*) Egyes előfizetések legzélszerűbben postai utalvánnyal eszközölhetők, a melyre bérmentésül csak egy 5 kros bélyeg kivánatik.

Uj kedvezmény!

A „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdonságok“ előfizetői a kiadó intézkedése folytán a jövő 1872. évtől kezdve azon kedvezményben részesülnek, hogy az „Uj Regelő“ című vállalatot, mely évenként 24 füzetben jelenik meg, s válogatott érdekes regényeket tartalmaz, egész évre 6 ft. helyett 4 ftért, félévre 3 ft. helyett 2 ftért rendelhetik meg.

A Vasárnapi Ujság és P. Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

*) Mai számunkhoz van mellékelve: A Vasárnapi Ujság 1871. évi tartalomjegyzéke.

TARTALOM.

Hoványi Ferencz (arczkép). — Ó-év estéjén. — Uj-évre. — A családi élet (vége). — Egy Szilveszter-est (képpel). — A Kaukasz lakói (három képpel). — Olasz romlottóság. — A szellőztetés. — A mai Bethlehem. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Közintézetek egyletek. — Balesetek, szeremi csapások. — Mi újság! — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Nyilt-tér. — Heti-naptár.

Felölés szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

SKRIVÁN FERENCZ kalap-gyári-raktára Pesten, váci- és zsbárus-utca szögletén.

Legújabb választéka nemez- és selyem-kalapoknak, urak, fiuk és gyermekek részére.

Legújabb készítésben

- Cylinder-kalapok, a fr. 4, 5, 6, 7 — kr.
Párisi, valódi angol, a 8 ft., legfinomabb, a ft. 10—12 — »
Gibus gép-kalapok kaschmírból, a 6 ft., valódi párisi, a 8 ft., legfinomabb atlaszból, a ft. 15, 16 — »
Legjebb halvány cilinder-kalapok nemez és kaschmírból, a ft. 6, 7, 8 — »
Legjebb minta és készítésű kerek nemez-kalapok; fészkek, fél-fészkek és lágyak, a ft. 2, 50, 3, 3, 50, 4, legfinomabb, a ft. 5 — »
Angol és párisiak, a ft. 6, 7, 8 — »
Fiu-kalapok fekete és szürke, a ft. 2, 2, 50, 3 és 3, 50 — »
Gyermekek-kalapok fekete, világos, szürke, sötétszürke és fehér, kelme és lemezből, a ft. 2, 2, 50, 3, 4 — »
Fekete és barna lakk-kalapok, matrözök minta, gyermekek és fiuk részére, a ft. 1, 50, 2, leányok és hölgyek részére legújabb minta, finom, a ft. 2, 50, 3 — »
Gyermekek és fiuk részére kelme- és bársony sippák, a ft. 2, 2, 50, 3, 3, 50 — »
Gyermekek és nagy hölgy sippák, a ft. 1, 50, legfin. 2, 50 — »
Kuszmák szürke és fekete, a ft. 1, 10, 1, 40, 2, 2, 50 — »
Vadász-kalapok, urak részére, a ft. 3, 3, 50, 4, 5 — »
Fuk ft. 2, 50, 3, 3, 50 — »
Utazó- és vadász-sippák, urak és fiuk részére, kelme és nemez-ből, a ft. 2, 2, 50, 3, 3, 50, 4, 5 — »
Tuzogó-selyem sippák, urak, fiuk és gyermekek részére, a ft. 1, 40, 2, 2, 50, 3, 3, 50 — »
Szürke vegyeszínűek, kerek, vízmentes pamut-kalapok, urak részére, a ft. 1, 80, 1, 50 — »
Gyermekek és fiu-cylinder-kalapok, a ft. 4, 5, 6 — »
Női nyargaló-cilinder-kalapok, a ft. 5, 6, 8 — »
Kocsis-kalapok, a ft. 5, tollal és szalaggal, a ft. 6 — »
Vízmentes tollal és szalaggal, a ft. 6, 7 — »
Lívre-kalpap, vízmentes sima, a ft. 4 és paszománnyal és borítékkal, a ft. 6, 7, 8 — »
Selyemkelme-kalapok legújabb alakú és készítésű, a ft. 3, 4, 5, 5, 50 — »
Világos kelme-kalapok a nyári időnyre minden színben, valamint fehér pique-kalapok urak részére, a ft. 4, 5 — »
Valódi florentini szalma-kalapok, valamint angol, a ft. 3, 50, 4, 5 — »
Lívre huszár-sippák, a ft. 3, 50, 4 — »
Cilinder-kalapok, a ft. 7, 8, valódi paszománnyal és borítékkal, a ft. 10, 12, 14 — »

Házi sippák.

- Egyszerű horgolt házi, a ft. 1, 80, finomabb, a ft. 2, 50, 3, legfinomabb, a ft. 5, 5, 50 — »
Török veres finom fész bojtjal, a ft. 1, 80, 2, 2, 50, 3 — »
Bársony házi-sippák fekete és minden más színben, a ft. 3, 50, 4, 5, finom selyem-bársony valódi arany paszománnyal, a ft. 7, 8, 10, legfin., a ft. 12 — »
Nagy választék nyakkendőkben és bojtokban, a 8—30 kr. ft. 4 — »
Finom prágai glapce-keztűk, a ft. 1, 50, 1, 80 — »
Utazási nemez-cizmák, urak részére, a ft. 2, 2, 50, magasok, a ft. 3, magas bőrről beszerve, a ft. 6, 7 — »
Házi nemez-czipők, urak részére, a ft. 8, 3, 50 — »
» » » nők részére, a ft. 2, 50, 3, 3, 50 — »
» » » füzessel, a ft. 5, huzallal ft. 5, 80 — »
Leány czipők füzessel és bőrről szegve, a ft. 3, 70 — »
Egészszégi-hariznyák finom fehér nemezéből, a ft. 1, 80 — »
Papucs ft. 1, 20 — »
Nemez-talpak 50 — »
» » » bőrről ft. 1 — »
Vízmentes eső kalapok, urak részére, a ft. 4, és eső sippák ft. 3, 50 — »
Minden vidéki rendelések elfogadhatnák és leggyorsabban készítetnek el.
Cilinder-kalapok minden időben vasalthatnák, a 20, 30 kr., egészen gyűrűrték, a 60 kr.
Raktárámból vett cilinderek ingyen vasalthatnák, csak egészen gyűrűrtékért 20 vagy 30 kr. számítatik.
Minden kijavítások elfogadhatnák és a lehető leggyorsabban elkészítetnek.
Egy nemez-kalap felkészítésért ft. 1, 80, új alakítás és felkészítésért ft. 1, 50, egy darab festése, alakítása és felkészítése ft. 1, 80, 2 ftig., legfinomabb ft. 2, 30.
Egy fejmérték (Conformateur) által, minden kalap néhány perc alatt a fejhez alakíthatatik.

Skriván Ferencz,

1293 (1—3) kalapgyárnok és kalapkereskedő Pesten, váci-utca.

Néklülőzhetlen kézikönyv.

Most jelent meg harmadik kiadásban és Fekete Bernát könyvkereskedésében Pesten váci-utca, kapható:

Az árva- és gyámügyek

azoknak kezelése és azok körüli eljárás, irománypéldákkal. Anyagi törvényeink, az új polg. perrendtartás, az új megyei és községi törvények szerint egészen újonnan átdolgozott harmadik kiadás. Birák, ügyvédek, tisztviselők, községi jegyzők, gyámok és gondnokok számára irta Kassay Adolf. Ára 1 ft.

*) Gyűjtök minden 8 példány után egy tiszteletpéldányban részesülnek. 1217 (3—4)

1872. újvevőre következő Naptárak

- István bácsi naptára ára füzve — ft. 50 kr.
Honvéd naptár „ „ — „ 60 „
Népszászló naptára „ „ — „ 40 „
Kossuth naptár a magyar nép számára „ „ — „ 40 „
Papramorgó barátfülek naptára bővített kiadás „ „ — „ 80 „
Határidő naptár ügyvédek számára „ kötve 1 „ 20 „
Nemzeti kortes naptár „ füzve — „ 50 „
Szerencse naptár „ „ — „ 60 „
Eladó leányok naptára „ „ — „ 50 „
Naptári jegyzék-könyvecske gazdák számára „ kötve 1 „ 40 „
Honvéd tárcza-naptár „ füzve — „ 50 „
Neueter Kossuth-Kalender „ „ — „ 40 „
Uj fali naptár „ „ — „ 20 „
Neuer Wand-Kalender „ „ — „ 20 „
Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala, (1—3) Pest, egyetem-utca 4-dik szám alatt.

1000 frt fogadásul!

hogy az egész birodalomban és sok más országban senki sincs, ki miként Brauswetter János

chronometer- és műóras SZEGEDEN szőlővárosban 12 éven át külföldön és a francia Sváicz legjobb órágyárakban az óraművészet minden titkait magáévá tette, a hozzávaló gépeket beszerzte, és aztán Münchenben az elméleti és gyakorlati vizsgálat addig meg senki által meg nem közölt eredményével letette volna; ki továbbá útlelet 22 évi fondálása óta annyi órák, és mindezeket, tjakat egy mint javítások, saját találmány gépek és eszközök segítségével, 40 évi tapasztalás alapján, saját vezetés alatt oly jó állapotba helyezte, és személyesen, a zsebrókat, függő vagy fekvő, egyezőval minden helyzetben és rókádósákokban oly arányosan és pontosan szabályozva adta volna át a t. cz. közönségnek, mint azt ő tette, és jövőben is tenni fogja. 1143 (13—0)

Azonfölül tölem minden óra vevője egy 10 évi, és minden javítás megrendelje 5 évi írásbeli jótállásról szóló iratot kap, használati utasítással együtt.

Hogy a mondottak folytán óráim tekintetben a legjelesebbek, legpontosabbak és legújanyosabbak, az magától értetk.

Igen gyakran ismétlődött utánrendelések és dicserőlevek es. k. katonai és polgári egyenlők, valamint órásköltő, még fővárosokból is, bizonyítványok, bizonyítékok töménytelen száma, mik a mondottak igazságát megerősítik, nálam megtekinthetők. Segédök nagy száma, kik nálam dolgoztak és tanultak, ezt szintén bizonyítják.

Arany- és ezüst órák, láncok, a m. kir. ellenőri hivatal által megvizsgáltatvák, és minden nemben dús és legdiszeseb választékok kaphatók.

Table with columns: Férli órák, Ft., Hölgyórák, Ft.
Férli órák: Ezüst henger-óra 4 és 8 rubinnal . . . 10—12, Arany henger-óra 4 és 8 rubinnal . . . 13—18, Arany szegélyvel, ugrólappal . . . 13—14, dupla tokkal . . . 15—17, kristályüveggel . . . 14—17, horgony-óra 15 rubinnal . . . 18—20, horgony-óra dupla tokkal . . . 18, 20—24, angol horgony-óra kristályüveggel . . . 18, 20—24, ugyanazok dupla tokkal . . . 23—28, tábori horgony-óra dupla tokkal . . . 22—28, valódi horgony remontoir fül-nél felhuzható kristályüveggel . . . 30—35, ugyanaz dupla tokkal . . . 35—40, Arany horgony-óra 3. sz. 15 rubinnal 36, 38, 46—60, horgony-óra dupla tokkal 65, 58, 60, horgony-óra kristályüveggel . . . 44—70, ugyanaz dupla tokkal . . . 65—100, valódi horgony remontoir . . . 65—100, ugyanaz dupla tokkal . . . 100—200, Ezüst óraláncok 3—8 ftig. hosszuk 6—15 ftig. 3-más száma aranyláncok rövid 18—70 ftig. hosszú 85—100 ftig. Minden áru gyűrűk és egyéb ékszerék, úgy taláni-áru, bronz- és acél-láncok is. Tárgyak, melyek nem tetszenének, kisorsolhatnók. Órák, arany s ezüst a legmagas árú cserébe elfogadhatnók. Vidéki megrendelések a pénzösszeg előleges beklüldése vagy utánvét mellett pontosan teljesítetnek.

Inga-órák legnagyobb raktára. Mindennapi felhuzással . . . 10, 11, 12 ft. Minden 8 napi felhuzással . . . 16, 18—26 » Óra- és felóra-ütéssel . . . 30, 33, 35 » horgony-óra kristályüveggel . . . 50, 55, 60 » Negyed- és óra-ütéssel . . . 30—36 » Havi regulátorok . . . 1 ft. 50 kr. ugyanaz dupla tokkal . . . 100—200 Inga-órák beakolással . . . 1 ft. 50 kr. Ezüst óraláncok 3—8 ftig. hosszuk 6—15 ftig. 3-más száma aranyláncok rövid 18—70 ftig. hosszú 85—100 ftig. Minden áru gyűrűk és egyéb ékszerék, úgy taláni-áru, bronz- és acél-láncok is. Tárgyak, melyek nem tetszenének, kisorsolhatnók. Órák, arany s ezüst a legmagas árú cserébe elfogadhatnók. Vidéki megrendelések a pénzösszeg előleges beklüldése vagy utánvét mellett pontosan teljesítetnek.

